

Educație agilă auto-dirijată pentru o colaborare rezilientă și inclusivă

Conținut

Introducere	5
1. Educatie auto-dirijata (EAD)	7
2. Educație auto-dirijată și Învățare Agilă	8
2.1 Arborele Agile	9
2.2 Solul // Încrederea	10
2.3 Radacinile// Fundatiile	11
2.4 Trunchiul // Comunitatea	13
2.5 Ramurile // Principiile	14
2.6. Frunzele // Instrumente și practici	16
3. Educație auto-dirijată si invatare agila în practica	17
3.1 O zi la un centru de învățare Agila SDE	18
3.1.1 Centrul de Învățare Agilă din New York City (ALC-NYC)	19
3.1.2 Centrul de Învățare Agilă Senbazuru din Madrid	21
3.2 Frunzele ALC explicate: unelte si practici	23
3.2.1 Ciclul de învățare agilă	23
3.2.2 Table de oferte / Table set-the-week	25
3.2.3 Kanban personal	26
3.2.4 Table Gameshifting	27
3.2.5 Community Mastery Board	28
3.2.6 Documentarea	29
3.2.7 Semnele manuale	30
4. Perspective de cercetare	32
4.1 Învățare pe tot parcursul vieții	33
4.2 Învățare independentă si ghidaj minim	33
4.3 Invatare autoregulata	34
4.4 Invatare auto-dirijată	34
4.5 Invatarea agila	35
4.6 Concluzie	36
5. Culturi ale colaborarii	37
6. Concluzie	42
Glosar	44
Bibliografie	47
Credite de imagine	49

Publicare

2022: CollectiveUP info@collectiveup.be

Editori: CollectiveUP (BE), K8 Institut für strategische Ästhetik (DE), Fundación Universidad Francisco de Vitoria (SP), Stichting Kenniscentrum Pro Work (NL), RHIZO School (BE).

Autores: Liliana Carrillo (CollectiveUP), Rubén Alvarado (CollectiveUP), Aude Poilroux (K8), Agnès Lotton (K8), Soenke Zehle (K8), Juan Fraile (UFV), Daniel Orgaz-Rincón (UFV), Joos Van Cauwenberghe (RHIZO), Illaria Vichi (ProWork), & Tessa den Bakker (ProWork).

Coautora: Abby Oulton (Agile Learning Centers Network)

Contribuciones al manual:

Capítulo 1, 2, 3: CollectiveUP

Capítulo 3.1.2., Capítulo 4: Fundación Universidad Francisco de Vitoria

Introducción, Capítulo 5, conclusión, Glosario: K8 Institut für strategische Ästhetik

Los socios son responsables de la solidez e integridad del contenido de los capítulos y declaran haber proporcionado referencias adecuadas a todos los materiales fuente. Siempre que se ha adaptado material previamente publicado para el propósito pedagógico de este manual introductorio, se ha indicado este hecho y se han solicitado los permisos de los autores originales (a menos que el material ya se hubiera publicado bajo una licencia abierta, en cuyo caso se respetan plenamente las condiciones de la licencia).

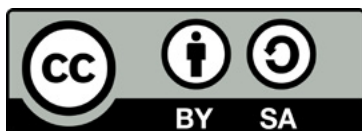
Maquetación y diseño de: Jurate Laugalyte (CollectiveUP), Carlos Nivia Otero (CollectiveUP).

Traducción: Versión neerlandesa por Davy Vandekerckhove (RHIZO), Tim Vuylsteke (RHIZO), Illaria Vichi (ProWork) y Tessa den Bakker (ProWork). Versiones en francés y alemán por Aude Poilroux (K8) y Agnès Lotton (K8). Versión rumana por Loredana Bucseneanu (CollectiveUP). Versión española por Juan Fraile (UFV) y Daniel Orgaz-Rincón (UFV).

Sugerimos citar este manual así: Carrillo, L., Alvarado, R., Poilroux, A., Lotton, A., Zehle, S. Fraile, J., Orgaz-Rincón, D., Van Cauwenberghe, J., Vichi, I., & den Bakker, T. (2023). *Educación ágil autodirigida para una colaboración resiliente e inclusiva*. Agile4Collaboration. <https://www.agileforcollaboration.eu/result1/>

Esta publicación se ha redactado en el marco del proyecto Erasmus+ Agile4Collaboration, cuyo objetivo es desarrollar la metodología del aprendizaje ágil en Europa mediante la creación y el intercambio de recursos sobre el aprendizaje ágil para apoyar una comunidad europea en línea de profesionales del aprendizaje ágil, seguir mejorando estos recursos y fomentar el desarrollo profesional de los profesores/formadores/profesionales de la educación.

Esta publicación (en inglés, alemán, francés, holandés, español y rumano) y otras publicaciones y herramientas producidas en el proyecto pueden descargarse gratuitamente en: www.agileforcollaboration.eu

Esta obra se encuentra bajo una licencia de Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License. Para ver una copia de esta licencia, visite <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

Cláusula de exención de responsabilidad:

Agile4Collaboration – Self-Directed Agile Education for Resilient and Inclusive Collaboration está cofinanciado por el programa Erasmus+ de la Unión Europea. Esta publicación refleja únicamente el punto de vista de los autores y la Comisión Europea no es responsable del uso que pueda hacerse de la información aquí difundida.

Agile4Collaboration – Erasmus+ Project, Action type “Cooperation partnerships in school Education”, Grant number: 2021-1-BE02-KA220-SCH-000032645

Co-funded by
the European Union

Introducere

Tinerii de astăzi vor trebui să se confrunte cu o lume foarte diferită față de cea pe care am cunoscut-o. În același timp, mulți dintre ei sunt învățați pe baza unor programe de studiu care nu îi pregătesc pe deplin pentru o lume în schimbare. Această lume se schimbă atât de rapid încât mulți dintre tinerii de astăzi vor lucra în meserii care încă nu există (1). Provocările pe care le vor întâmpina în viața lor profesională devin tot mai mari și mai complexe. Ei trebuie să învețe să fie creativi, antreprenoriali, deschiși la schimbare și colaborare. Curiozitatea, încrederea în sine, inteligența emoțională și socială sunt esențiale, precum și reziliența – atât a noastră, cât și a sistemelor educaționale pe care le creăm.

În acest manual, împărtășim reflecții, experiențe și instrumente concrete pentru proiectarea unor noi modalități de interacțiune între profesori și elevi, precum și pentru proiectarea unor școli noi într-un cadru specific: învățare agilă.

Ca adjectiv, “agil” înseamnă flexibil și adaptabil, dar a ajuns să reprezinte întreaga modalitate de învățare. În anii 1990, metodele de lucru agile au început să apară în industria IT în răspuns la viteza schimbărilor din acest sector, introducând abordări noi în colaborarea în echipă, managementul proiectelor și relațiile cu clienții. Publicat în 2001, Manifestul Agil (2) este considerat un document fondator al abordărilor și metodelor de lucru agile.

Astăzi, metodele de lucru agile au devenit larg adoptate în sectorul IT. Mai recent, aceste metode au ajuns și în alte domenii, cum ar fi marketingul, îngrijirea sănătății, administrația publică și instituțiile educaționale. Odată cu succesul metodelor de lucru agile și, în special, al managementului agil al proiectelor, educatorii și antreprenorii din domeniul educației au văzut potențialul acestei metode și au adoptat-o într-o școală de învățare liberă, autodirijată, din New York, acum aproape o decadă. Anul 2013 a fost anul nașterii primului Centru de Învățare Agil (“Agile Learning Center NYC”).

Până acum, cele mai multe centre de învățare agilă au fost înființate în Statele Unite și Mexic, deoarece sistemele educaționale ale ambelor țări permit existența școlilor alternative. În Europa, din cauza politicilor diferite care fac înființarea acestor școli mult mai complicată, rețeaua agilă este mică, dar continuă să crească. Astăzi, în întreaga

[Manifestul Agil](#)

Europa există aproximativ 190 de centre de învățare agilă de diferite forme (școli, ateliere, programe extrașcolare, învățare agilă fără școală, cluburi sportive, centre pentru tineret...) care oferă o gamă variată de experiențe.

Principiile de bază ale acestor centre de învățare agilă sunt indivizii motivați: "Dă-le mediul și sprijinul de care au nevoie și ai încredere că vor face treaba (2)". Cu toate acestea, în timp ce învățarea agilă și auto-dirijată este concepută pentru a aborda nevoile individuale ale fiecărui elev, procesul implică, de asemenea, cooperare și colaborare – literalmente, lucrând împreună. Cu toate acestea, învățământul tradițional rareori pune accentul pe ceea ce avem în comun sau pe cum să construim pe baza puterilor și abilităților celorlalți. Dacă o face, este adesea sub forma de "muncă în grup", iar mulți educatori presupun – sau pur și simplu speră – că grupurile se vor auto-organiza cumva.

Acest manual este o invitație pentru profesori, educatori și pedagogi să exploreze noi căi de experimentare a învățării agile. Pentru a explora acestea într-un curriculum educațional tradițional în diverse grade; pentru a sprijini pionierii educaționali să înființeze școli bazate pe învățarea agilă; și pentru a inspira factorii de decizie să vadă învățarea agilă ca o opțiune fezabilă pentru nevoile și lumea actuală. Este o încercare de a-i încuraja să-și înțeleagă rolul ca facilitatori între tinerii învățăcei și lumea noastră dintr-un alt punct de vedere.

Scopul nostru este de a împărtăși pe scară mai largă resursele legate de educarea noastră în învățarea agilă și de a le răspândi în toată Europa cât mai multor oameni și locuri posibile. Paginile următoare prezintă conceptul de învățare agilă/instruire auto-dirijată, bazându-se atât pe cercetare, cât și pe experiența practică. Apoi, introduce conceptul de culturi de colaborare legate de învățarea agilă ca unul dintre principiile sale cheie. În loc să acoperim în detaliu toate aspectele învățării agile, acest manual exprimă viziunea noastră asupra lumii și modul în care vrem să aducem schimbări în sistemul educațional și să creăm școlile pe care le dorim – schimbând școlile noastre pentru a schimba societățile din care facem parte.

[Agile Learning Center
New York City](#)

1

Educație auto-dirijată (EAD)

Educația auto-dirijată este o filozofie care plasează elevii la centrul experienței educaționale, permițându-le să își decidă propriul parcurs de învățare și să își urmărească interesele și pasiunile într-un mod semnificativ și satisfăcător.

La bază, învățarea auto-dirijată se referă la abilitatea indivizilor de a-și asuma responsabilitatea și de a deveni capabili să răspundă propriului lor proces de învățare. Acest lucru presupune să acordăm studenților libertatea și flexibilitatea de a își urma interesele și pasiunile, precum și instrumentele și resursele de care au nevoie pentru a-și atinge scopurile. Învățarea auto-dirijată recunoaște faptul că fiecare individ este unic și că învățarea este un proces profund personal, cel mai bine ghidat de curiozitatea, interesele și motivațiile proprii ale elevului.

Învățarea auto-dirijată este deosebit de importantă în contextul unei vieți cu sens, deoarece le permite oamenilor să identifice și să urmărească propriul lor sentiment de împlinire. Prin acordarea posibilității elevilor de a-și modela propriile experiențe de învățare, această filozofie promovează un sentiment de autonomie și auto-eficacitate, permițându-le să-și asume responsabilitatea pentru propriile vieți și să ia decizii care se aliniază cu valorile și scopurile lor.

În plus, învățarea auto-dirijată poate stimula un puternic sentiment de curiozitate și dragoste pentru învățare în rândul elevilor, ceea ce poate fi un factor semnificativ în dezvoltarea personală a acestora. Atunci când indivizilor li se oferă libertatea de a-și explora interesele și de a-și urma pasiunile, ei sunt mai predispuși să devină profund implicați și motivați, ceea ce duce la un sentiment mai mare de satisfacție.

În concluzie, învățarea auto-dirijată este un instrument puternic pentru stimularea creșterii și împlinirii personale, permițând indivizilor să preia controlul asupra propriei călătorii de învățare și să își urmărească interesele și pasiunile într-un mod care este atât semnificativ, cât și satisfăcător. Oferindu-le elevilor libertatea și flexibilitatea de a-și explora interesele și de a-și dezvolta un simț propriu al scopului, învățarea auto-dirijată poate ajuta indivizii să trăiască o viață mai împlinită și mai plină de sens. Învățarea auto-dirijată reprezintă o abordare incitantă și transformatoare a învățării, una care are potențialul de a împuternici indivizii și de a transforma peisajul educațional în anii următori.

2 | Educație auto-dirijată și Învățare Agilă

După cum am menționat, educația este întregul proces prin care cineva învață. Acest lucru include multe tipuri de experiență, explorare, reflecție, integrare, aplicare și schimbare. Și, așa cum am menționat și noi, educația autodirijată înseamnă să ai de ales, chiar și alegerea de a se odihni la școală sau de a se juca în voie toată ziua, și nu este vorba doar de participarea la cursurile pe care ți le aleg singuri.

“Agil” este un adjectiv care înseamnă flexibil și adaptabil, dar este și o inovație în dezvoltarea software-ului (cu Manifestul Agile din 2001 ca document fondator) cu care Centrele de Învățare Agile sau Agile Learning Centers (ALC) împărtășesc principii. Acestea includ acceptarea schimbării, lucrul în echipă, urgența, iterația și această bijuterie: “Construiți proiectele în jurul indivizilor motivați. Oferiți-le mediul și sprijinul de care au nevoie și aveți încredere în ei ca își vor face treaba” (2). Adoptând unele dintre aceste principii originale și traducându-le în contextul învățării și dezvoltării copiilor și tinerilor, ALC poate fi definită ca o comunitate educațională autonomă și dinamică care funcționează în conformitate cu convingerile și principiile de bază ale ALC, menținând în același timp afilierea activă cu Rețeaua de Centre de Învățare Agile (ALC Network), o asociație mondială a comunităților ALC (3).

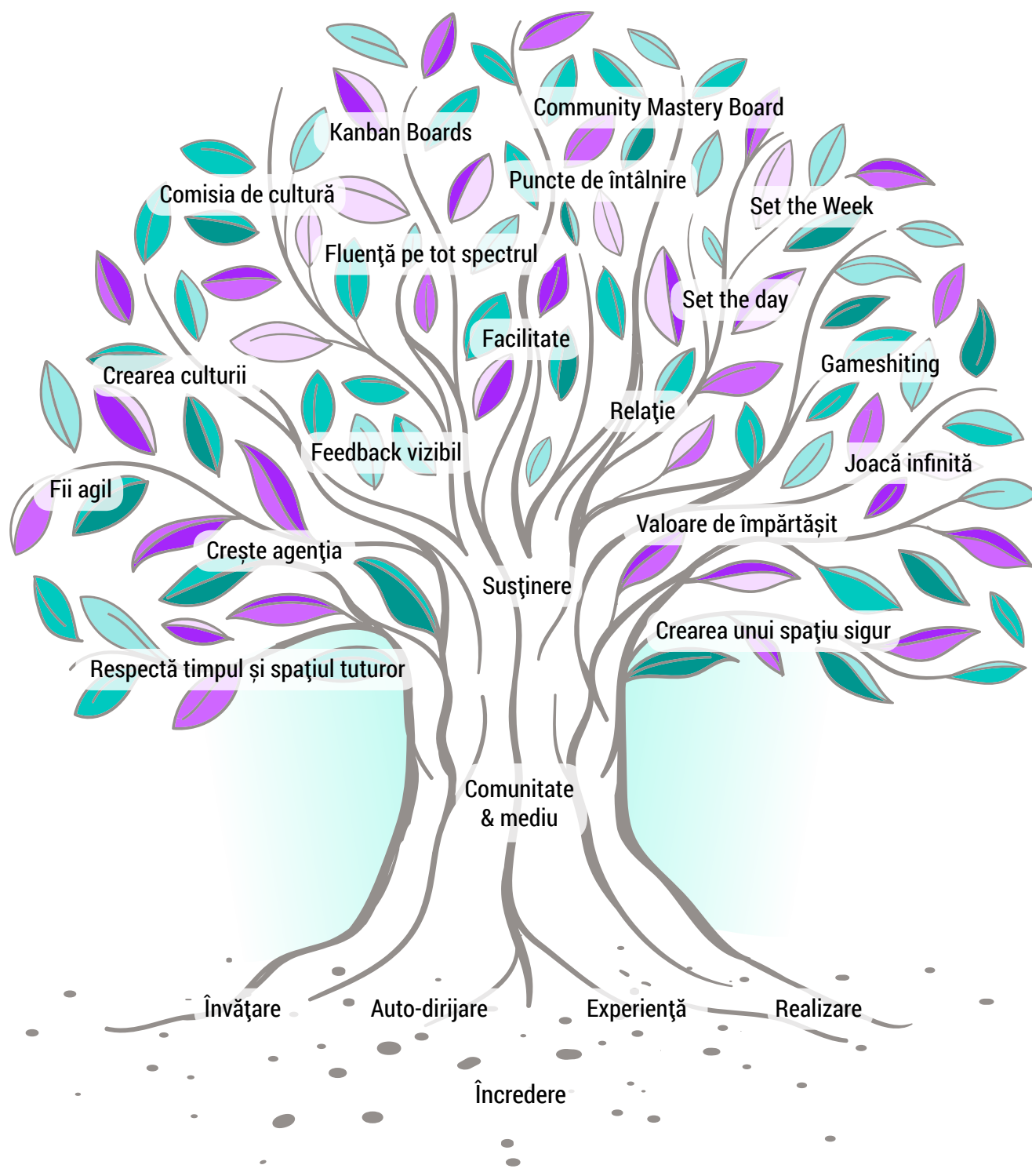
După cum se menționează în Carta Organizațională a ALC, acordurile principale în cultura ALC sunt “să fii respectuos față de oameni, atent la timpul lor și intenționat în modul în care te implici. Participanții comunității sunt responsabili să se sprijine reciproc, să se auto-organizeze pentru a transforma ideile în acțiuni și să se țină reciproc responsabili pentru standardele și practicile comune, facilitând din rădăcinile/principiile ALC, angajându-se în construirea încrederii, îngrijind fără a controla și contribuind la o cultură a generozității, lucrând în general pentru a deveni încorporați în relațiile lor într-un mod care facilitează bunăstarea și creșterea” (3)

[Rețeaua de Centre de Învățare Agilă](#)

2.1 Arborele Agile

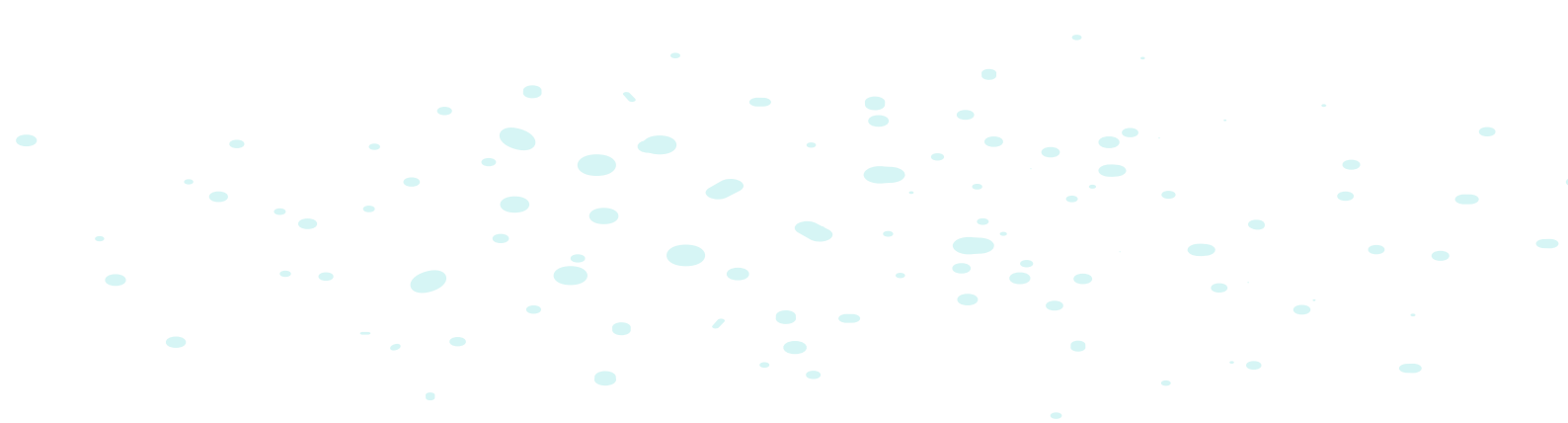
Textul următor a fost adaptat din Pachetul de Start al Rețelei Agile Learning Centers (paginile 10–19), documentul oficial de referință pentru metodele și practicile agile (3).

2.2 Solul // Încrederea

Modelul educațional Agil folosește adesea metafora unui copac pentru a ilustra principiile sale. În această metaforă, anumite elemente, numite “rădăcini” și “trunchi”, încarnează concepte fundamentale despre învățare care formează practicile tuturor ALC-urilor de succes. În schimb, “frunzele” și “fructele” reprezintă componente adaptabile care pot varia între comunități. Cu toate că metaforele sunt imperfecte, analogia cu copacul a fost aleasă și păstrată pentru că a devenit evident că, așa cum rădăcinile unui copac depind de o entitate mai mare și vie pentru a susține restul copacului, fundația filozofică care formează “rădăcinile” metaforicului “copac” este susținută de conexiunea sa cu ceva mai mare. Astfel, metafora începe corespunzător cu această relație, în care spațiile de învățare, procesele și practicile își găsesc rădăcinile într-un ecosistem bazat pe încredere.

Disparitatea de bază între ALC-uri și școlarizarea convențională se reduce la întrebarea: cine are încredere să determine nevoile individului în căutarea unei vieți împlinite și bine trăite? Din această întrebare crucială, apar în mod natural și alte întrebări: Care este scopul educației? Căror vieți și dorințe li se acordă valoare într-un sistem particular (și cui nu)? Cum suntem responsabili unii față de alții? Credințele noastre cu privire la cine ar trebui să aparțină zilele și visele cuiva modelează răspunsurile noastre la aceste întrebări și la cele ulterioare.

De-a lungul existenței școlarizării, oamenii au încercat să creeze forme alternative de educație. ALC-urile reprezintă o nouă iterație, continuând în același timp o tradiție bine stabilită. Centrele de Învățare Agilă își trag originile atât din eforturile comunitare formale, cât și din cele informale care pun încredere în copii și indivizi, permițându-le să-și descopere identitatea, să-și înțeleagă nevoile de învățare și să facă alegeri care contribuie la o viață semnificativă. ALC-urile au încredere în autodeterminare, curiozitate și recunosc valabilitatea modurilor diverse de cunoaștere. Ele recunosc că interesele interdisciplinare adaugă adâncime lumii noastre comune. Mai mult, oferirea de relații de susținere și un spațiu sigur pentru joc și explorare servește nevoilor tinerilor.

2.3 Radacinile// Fundatiile

În cadrul domeniului încrederii, Arborele Agil își trage puterea din patru rădăcini principale, reprezentând premisele de bază ale modelului nostru educațional. Aceste rădăcini susțin toate celelalte aspecte ale unui ALC:

1 Învățarea

Învățarea este un proces natural care are loc în mod continuu. De la vârsta copilăriei, indivizii adună informații prin explorare și experimentare, ghidați de dezvoltarea lor și de mediul înconjurător. Joaca, imaginația, observația și imitația, toate acestea cuprind procesul de învățare! Indivizii sunt sprijiniți pe măsură ce își concentrează atenția, experimentează cu diverse metode de studiu și descoperă abordarea lor unică în procesul de învățare.

3 Experiența

Factorii culturali și de mediu joacă un rol semnificativ în formarea învățării individuale. Contextul în care are loc învățarea are o influență imensă. Este vital să recunoaștem că indivizii aduc propriile lor cunoștințe și contribuții în spațiul de învățare. Simpla transmitere a lecțiilor prin semne și sloganuri este insuficientă dacă acțiunile noastre nu reflectă convingerea că perspectivele fiecăruia sunt valoroase, că diversitatea îmbogățește înțelegerea noastră și că consimțământul are o importanță primordială. Alinierea practicilor noastre cu aceste valori devine o prioritate, deoarece prin experiență se absorb și se simt cele mai profunde lecții.

2 Auto-direcție

Învățarea optimă are loc atunci când indivizii sunt împuterniciți să-și facă propriile alegeri, inclusiv copiii. Prin experiențele personale, adulții înțeleg că un mediu de învățare propice implică siguranță emoțională și psihologică, nutriție corespunzătoare, odihnă și consimțământ cu privire la momentul și locul de studiu. Recunoaștem că preferințele individuale, cum ar fi studiarea cu dopuri pentru urechi, ascultarea muzicii, utilizarea unui cronometru pomodoro sau colaborarea cu un prieten, cresc motivația și implicarea. Deși mediile de învățare convenționale pot servi scopuri specifice în anumite situații, recunoaștem că sprijinirea auto-direcției duce la rezultate de învățare mult mai bune.

4 Realizare

Ciclul de învățare Agil: Învățarea și dezvoltarea personală urmează procese nonlineare. Progresul se realizează prin cicluri de intenție, creație, reflecție și împărtășire. În aceste cicluri, se alocă timp pentru visare, contemplare, experimentarea eșecurilor și chiar odihnă, deoarece aceste aspecte au o importanță egală în călătoria studenților, în ciuda faptului că școlile convenționale valorează în principal activitățile percepute ca fiind productive. În comunitățile ALC, facilitatorii stabilesc practici zilnice care servesc drept structuri de susținere pentru stabilirea unor intenții clare și implicarea în reflecții continue. Au loc discuții subtile cu studenții cu privire la definițiile și percepțiile lor individuale despre succes în timp ce urmăresc diverse obiective.

Faza de partajare a ciclului reprezintă atât o caracteristică distinctivă a principiilor fundamentale ale ALC-urilor, cât și adesea înțeleasă greșit. "Împărtășirea" poate include activități precum crearea de postări pe bloguri sau videoclipuri pe rețelele sociale, documentarea reflecțiilor, concluziilor și realizărilor prin intermediul artefactelor publice. În plus, "împărtășirea" poate să se manifeste atunci când indivizii predau ceea ce au învățat – o practică care întărește înțelegerea lor și necesită o înțelegere mai profundă decât simpla performanță la teste cu întrebări cu mai multe variante de răspuns.

Luând o clipă să recunoaștem că învățarea este destinată elevului, pentru auto-realizare și pentru a duce o viață personal semnificativă, clarifică faptul că succesul depășește adunarea unui număr mare de urmăritori pe rețelele sociale (deși nu o exclude dacă se aliniază cu interesele cuiva). Deci, care este semnificația împărtășirii? Deși nu căutăm judecata externă sau validarea prin elogii, recunoaștem și faptul că învățarea și viața nu sunt căutări solitare. Comunitățile noastre joacă un rol vital în creșterea noastră. Prin oferirea abilităților și a perspectivelor noastre pe măsură ce învățăm, nu numai că aprofundăm propria noastră înțelegere, dar și îmbogățim comunitatea, inspirăm pe alții în propriile călătorii și contribuim la dezvoltarea unei culturi a generozității în care resursele sunt abundente pentru creșterea și partajarea tuturor. Partajarea poate lua forma postărilor publice și a ofertelor, precum și a voluntariatului în întâlniri sau a urmăririi cu cineva care a arătat interes pentru domeniile noastre de expertiză. Nu este vorba despre formatul specific, ci despre îngrijirea relațiilor și conexiunilor semnificative

2.4 Trunchiul // Comunitatea

Corpul principal al unui copac, cunoscut sub numele de trunchi, îndeplinește o multitudine de funcții cruciale. El servește ca un scut, oferind stabilitate, depozitare, înregistrare, transport, flexibilitate și creștere. Similar, participanții activi dintr-o comunitate ALC, asemănători cu trunchiul copacului, îmbrățișează esența efortului în momentul prezent. Ei poartă înțelepciunea și viziunile din trecut, în timp ce aspiră către viitor. Deși filosofia are importanță, proiectele noastre se rotesc în primul rând în jurul indivizilor implicați, subliniind importanța conexiunilor și interacțiunilor.

“

“[Matthew] Lieberman pune la îndoială înțelegerea noastră fundamentală a nevoilor umane, plasând conexiunea socială care susține interdependența înaintea chiar a hranei, a apei și a adăpostului. Dacă nu cerem ajutor sau nu-l acceptăm din cauza independenței pe care simțim că trebuie să o avem, nu-l oferim din cauza stării de lipsă pe care o simțim... Unul dintre lucrurile de care ne lipsește cel mai mult prin faptul că nu avem o comunitate profundă este abundența de sprijin, resurse și grijă care există atunci când ai în jurul tău multe inimi și mâini. Putem crea mai mult din ceea ce avem nevoie cu toții când suntem în comunitate”.

Mia Birdsong, How We Show Up (4)

2.5 Ramurile // Principiile

Ramurile Arborelui Agil reprezintă principiile directoare pe care ALC-urile le folosesc pentru a transforma conceptele teoretice în acțiuni practice.

1 Joacă-te infinit

Joaca servește ca un catalizator puternic pentru creștere. Abordarea mentalității de joc infinit implică adaptarea jocurilor, schimbarea regulilor și extinderea limitelor pentru a crea un spațiu inclusiv pentru toți participanții, permițând jocului să evolueze și să cuprindă noi orizonturi.

2 Fii agil

Promovați flexibilitatea, adaptabilitatea și ușurința schimbării în instrumente și practici. Introduceți schimbări treptat, prin mai multe iterații, pentru a evalua eficacitatea lor, evitând transformările copleșitoare.

3 Amplifică agenția

Asigurați-vă că instrumentele susțin alegerea personală, libertatea și responsabilitatea care însoțește aceste alegeri. Toată lumea ar trebui să aibă oportunitatea de a contribui la proiectarea și îmbunătățirea structurilor care îi ghidează.

4 Creează o cultura intențională

Avem capacitatea de a da forma culturii, iar cultura, la rândul ei, ne influențează. O cultură puternică și pozitivă formează cel mai cuprinzător sistem de susținere pentru o comunitate de învățare. În loc să impunem reguli restrictive, să promovăm stăpânirea colectivă. Amintiți-vă că o cultură intenționată, condusă de scopul și intențiile învățătorilor, mai degrabă decât de presiunile societății externe, facilitează intenționalitatea și în alte domenii.

5 Fă feedback-ul vizibil

Faceți alegerile, modelele și rezultatele vizibile participanților, permițându-le să-și ajusteze comportamentul viitor în consecință. Prin facerea explicită a lucrurilor implicite și promovarea transparenței, aceste practici împuternicesc indivizii și întăresc încrederea între membrii comunității.

6 Clarifica, simplifica și conectează

Evitați complexitatea inutilă. Consolidăți mai multe principii și intenții într-un singur instrument sau practică, în loc să mențineți un număr excesiv de ele.

7 Sustine, nu interveni

Recunoașteți că sprijinul nu trebuie să fie echivalat cu controlul. Un sprijin excesiv poate împiedica progresul și poate deveni contraproductiv.

9 Construiește relații

Fii autentic, acceptant și respectuos. Îmbrățișează și prețuiește diferențele. Sprijiniți autoexprimarea, autoconștientizarea și autoacceptarea. Relațiile autentice servesc ca fundația pentru comunicare eficientă, colaborare și încredere între studenți și personal.

11 Împărtășește valoare

Încercați să fiți transparent și generosi în partajarea cunoștințelor și experiențelor. Ca indivizi și comunități, avem multe de oferit viitorului nostru, membrilor comunității și comunităților similare din întreaga lume.

8 Respecta timpul și spațiul celorlalți

Minimizați întâlnirile inutile. Păstrați întâlnirile concise, productive și participative. Onorați angajamentele și respectați orele de început și de sfârșit programate. Prioritizați verificarea cu ceilalți înainte de a atribui sarcini. Arătați considerație față de spațiile comune.

10 Îmbratisează fluenta pe tot spectrul

Sărbătoriți diversitatea în personalitate și preferințele de învățare, în timp ce promovați multiple literacități. O educație eficientă cuprinde mai mult decât doar abilitățile academice tradiționale. Abilitățile sociale, relaționale, digitale, creative și de rezolvare a problemelor sunt la fel de importante și ar trebui recunoscute și dezvoltate.

12 Creează spații mai sigure

Promovați un mediu de siguranță fizică, socială și emoțională. Stabiliți și mențineți limitele necesare. Cultivați libertatea într-un cadru de siguranță și legalitate, permițând copiilor să se concentreze pe învățare în loc să se auto-apere. Aceasta necesită învățare continuă și dezvoltare, în special atunci când se confruntă cu modele de marginalizare și opresiune prezente în contextul societății mai largi.

2.6. Frunzele // Instrumente și practici

Instrumentele și practicile sunt frunzele Arborelui Agil. Împreună, frunzele copacului contribuie la hrănirea și susținerea sa. Totuși, starea generală a copacului nu depinde de nicio frunză individuală. Unele frunze sunt folosite regulat, în timp ce altele sunt necesare doar ocazional, iar rolurile lor se pot schimba în timp. Deci, la fel ca frunzele, instrumentele și practicile au perioade de relevanță. Ele sunt folosite când este potrivit, ajustate atunci când circumstanțele o cer și puse deoparte, eliberate, atunci când nu mai servesc un scop.

Rețeaua Agile Learning Centers a identificat instrumente care se dovedesc benefice în aducerea clarității în aspectele implicite, îmbunătățirea eficienței întâlnirilor și facilitarea comunicării eficiente între diverse tipare de gândire neurologică (5).

Tablă de oferte

Tablă de stăpânire a comunității

Tablă Personală Kanban

Documentație

Tablă de jocuri

Semnale manuale utile

În general, s-a constatat că instrumentele sunt folosite activ în aproximativ 10% din timp. În capitolul 4.3, unele dintre aceste practici și instrumente sunt explicate în detaliu. Sfaturi privind modul de utilizare a acestora sunt incluse într-un set de instrumente separat conceput pentru a servi ca ghid practic.

3 | Educație auto-dirijată și învățare agilă în practică

Educația auto-dirijată (SDE) se practică în diferite forme, contexte educaționale, culturi și locuri din întreaga lume. Unele dintre inițiativele SDE pot fi găsite pe hărți și liste ale Alianței pentru Educație Autodirijată (6), Centrelor de Învățare Agilă (7) (vezi secțiunea 3.1 pentru mai multe detalii), Centrelor Liberatoare de Învățare (8) și Comunității Europene pentru Educație Democratică (EUDEC) (9).

Unele dintre celelalte inițiative sunt dificil de cartografiat deoarece au loc acasă, organizate de multe familii și indivizi sub forma de "Unschooling" (10).

Harta Alianței pentru Educație Autodirijată

Hartă a Alianței pentru Educație Autodirijată Toate aceste inițiative practică SDE, ceea ce înseamnă că tinerii aleg activitățile în care se implică și au autonomia de a decide când să le execute. Cel mai important, acești tineri sunt încredințați să-și gestioneze propriile vieți și alegeri, inclusiv calea lor educațională unică. Unii pot alege să frecventeze un centru de învățare agil pentru un an, să facă unschooling acasă în anul următor și să se întâlnească cu colegii în alte locuri, să se joace, să scrie sau să proiecteze întregi sezoane și personaje de joc, pentru a decide ulterior să facă world schooling (11) timp de câteva luni sau ani. Unii tineri pot la un moment dat să urmeze o educație mai standardizată sau să susțină examene naționale pentru a se înscrie (sau nu) pentru o diplomă universitară. Opțiunile sunt infinite atunci când se practică SDE. Toate combinațiile sunt posibile, deoarece tânărul este cel care decide. Ceea ce contează este că deciziile sunt luate în libertate, fără constrângere.

[Verifică un articol care discută despre unele abordări SDE, similitudinile lor și diferențele dintre ele:](#)

[Peter Gray, "How Our Schools Thwart Passions"](#)

Practica SDE este mai ușoară în unele țări decât în altele. După cum am menționat anterior, în SUA și Mexic, există multe inițiative SDE, în timp ce în Europa le vedem într-un număr mai limitat, deoarece educația obligatorie este norma legală în multe țări, cum ar fi Germania, de exemplu. Cu toate acestea, există multe modalități de practicare a învățării agile în Europa: în țările în care homeschooling-ul este permis, tinerii învățători și familiile pot să se adune pentru a construi comunități de învățare agile (12). Atunci când contextul național face dificilă crearea unui centru de învățare agil, crearea unei școli internaționale legal independente într-o altă țară poate fi o opțiune (13). În multe țări, școlile alternative (școli Sudbury, școli democratice, școli Montessori, ...) utilizează metode pedagogice agile fără a fi centre de învățare agile în întregime. Mai mult, metodele agile pot fi folosite și în contexte educaționale non-formale, cum ar fi îngrijirea de după-amiază sau programele de agrement.

În această secțiune, ne vom concentra asupra învățării agile în practică și vom descrie cum arată o zi la un Centru de Învățare Agil (3.1) și vom introduce unele dintre instrumentele și practicile folosite pe scară largă la ALC-uri (3.2).

[Veți găsi mai multe informații despre ALC-uri în întreaga Europă și exemple de practici ALC în cadrul Toolbox-ului nostru Digital de Învățare Agilă Agile4 Collaboration.](#)

3.1 O zi la un centru de învățare Agilă SDE

În timpul vizitelor la diferite ALC-uri, veți observa similitudini în ceea ce privește copiii, adolescenții și adulții care sunt împuterniciți să formeze cultura din comunitățile lor. În același timp, veți vedea și expresii unice ale unor instrumente sau practici particulare care derivă din fundamentele agilității.

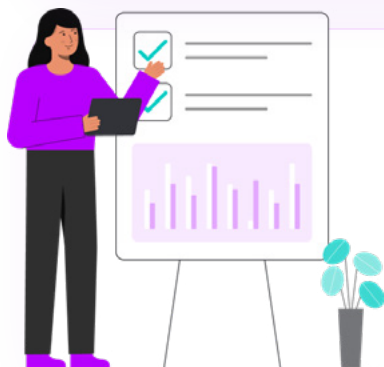
Pentru a avea o idee concretă despre cum arată viața de zi cu zi la un ALC, iată o descriere a unei zile tipice la primul centru ALC din lume, Agile Learning Center în New York (ALC-NYC) (14), și o descriere a unei zile tipice la primul ALC din Europa acreditat pentru a oferi diplome studenților, Senbazuru Agile Learning Center în Madrid (13).

3.1.1 Centrul de Învățare Agilă din New York City (ALC-NYC)

Această descriere a unei zile la ALC-NYC a fost adaptată din FAQ-ul de pe site-ul de referință al Rețelei Centrelor de Învățare Agilă (15).

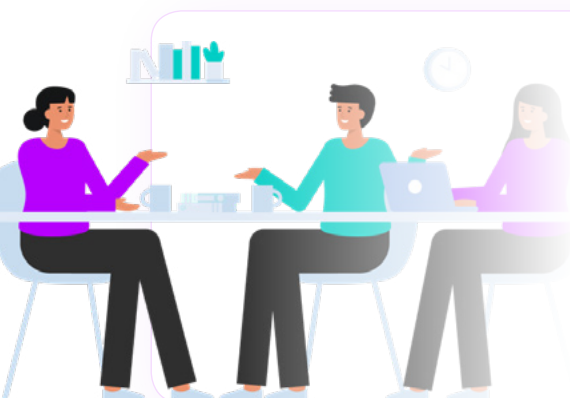
La începutul zilei școlare, înainte de ora oficială, studenții încep să sosească la școala descuiată. De exemplu, la ALC-NYC, elevii sunt bineveniți începând cu ora 9 dimineața, chiar dacă școala începe oficial la ora 9:30 dimineața. Alte ALC-uri pot avea ore de început diferite și pot permite elevilor să intre cu o oră înainte, în funcție de propriul lor program. În timpul acestei perioade pre-școlare, elevii sunt încurajați să-și gandească intențiile pentru ziua respectivă și să organizeze orice activități care necesită participarea anumitor persoane, o practică cunoscută sub numele de scrum. Ziua începe punctual cu o întâlnire pentru a discuta programarea sau pentru a-și împărtăși intențiile.

Săptămâna începe cu o adunare numită "Set-The-Week", în care toți elevii și personalul se adună pentru a coordona și determina programul pentru săptămâna viitoare. Acest lucru include planificarea ofertelor, a atelierelor, a excursiilor, a proiectelor și a întâlnirilor, care pot fi propuse de către elevi, personal, părinți și membrii comunității.

În zilele de luni, în timpul adunării Set-The-Week sau în alte zile ale săptămânii, elevii se adună în "Punctele lor de pornire" desemnate (camere sau spații în care elevii și facilitatorii își încep și își încheie de obicei zilele, inspirate de conceptul din jocuri video). Facilitatorul oferă un avertisment cu privire la activitățile programate ale zilei, în timp ce elevii își actualizează Kanban-urile (panouri vizuale pentru urmărirea sarcinilor). Elevii se rotesc pentru a îndeplini rolurile de facilitator al întâlnirii și păstrătorul Kanban-ului digital, conducând întâlnirea și asigurându-se că fiecare are oportunitatea de a-și împărtăși intențiile pentru ziua respectivă. Aceste întâlniri durează în mod obișnuit aproximativ zece până la cincisprezece minute, în timpul cărora planurile fiecărei persoane sunt ascultate, promovând inspirația și facilitând programarea, iar intențiile sunt documentate pentru referințe viitoare.

Între orele 10 dimineața și 3 după-amiază, activitățile care se desfășoară pot fi descrise ca fiind mereu schimbătoare și fermecătoare. Natura acestor activități variază la nivel lunar, săptămânal și zilnic. Zilele sunt pline de excursii, cursuri, jocuri, discuții, povești, eforturi creative, colaborări și surprize plăcute. Este o combinație armonioasă de muncă și joc. Pentru a obține o privire asupra diverselor evenimente, se poate explora blogurile ALF sau vizita platforma de social media a ALC.

În după-amiaza, toată lumea participă la o scurtă sesiune de curățenie școlară, urmată de o fază de reflecție asupra zilei. De luni până joi, elevii se întorc la punctele lor de pornire pentru o scurtă întâlnire în care își revăd intențiile de dimineață, documentează realizările lor pe parcursul zilei și reflectă asupra dacă au reușit să realizeze ceea ce și-au propus să facă. Vineri, se alocă o perioadă mai extinsă pentru Bloggingul Comunității, în timpul căreia elevii și personalul scriu postări săptămânale pentru blogurile lor personale, împărtășindu-și gândurile și experiențele.

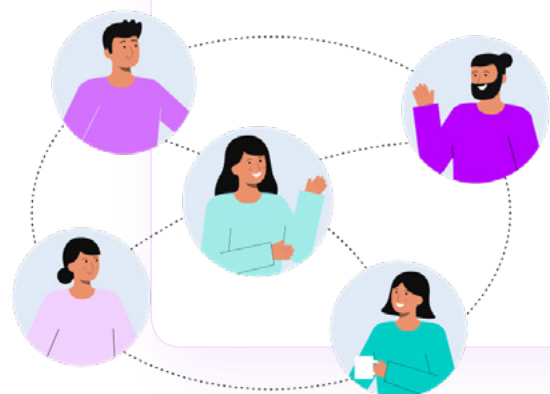
[Blog Erez](#)

[Blog Hugo](#)

[Blog Magical Melicorn](#)

După activitățile de după-amiază din Spawn Point sau Blogging, și înainte de închiderea școlii la ora 15:00, elevii și personalul se adună într-o zonă comună pentru un Cerc de Recunoștință. Este obișnuit ca elevii să se rotească în rolul de facilitator, iar expresiile de recunoștință pot lua diverse forme și aspecte. Reunirea la sfârșitul zilei oferă o oportunitate finală de a se conecta și a exprima aprecierea unii față de alții înainte ca fiecare să-și urmeze drumul în seara respectivă.

3.1.2 Centrul de Învățare Agilă Senbazuru din Madrid

Structura săptămânală este întotdeauna aceeași, așa cum este descris mai jos. Fiecare zi se petrece la școală, cu excepția vinerilor când au loc excursii în mediul natural.

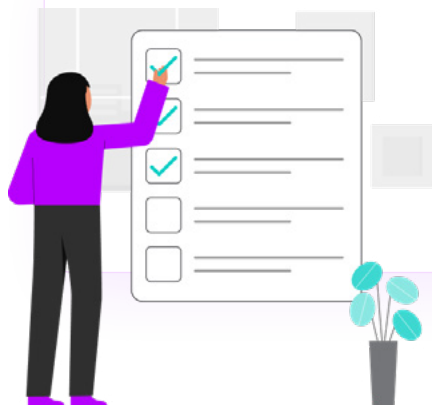
Începând cu ora de intrare a copiilor mici, aceasta este flexibilă între orele 8:45 și 9:00. Grupurile sunt alcătuite din copii cu vârste diferite cu maxim 3 ani.

Aceste 15 minute sunt întotdeauna folosite pentru ca fiecare elev să-și verifice tablele. Aici, ei verifică cât timp vor petrece pe propriile sarcini și iau în considerare, de asemenea, activitățile generale pe care le au în programul zilnic (atelieri sau proiecte). Instrumentul folosit este o linie de timp. Aceste table individuale sunt vizibile întregului grup și sunt revizuite zilnic de către elevi și, la sfârșitul săptămânii, sunt expuse tuturor: "Merg prost cu asta, merg bine cu asta, vreau să ating asta...".

Odată ce acest proces se încheie, care durează până în jur de ora 12:00, este timpul pentru atelieri. Există patru atelieri simultane pe același subiect. Atunci când un elev se angajează să participe la unul dintre aceste atelieri, prezența este obligatorie pe durata atelierului. Un exemplu al acestei organizații este următorul:

Pe parcursul unei luni, se lucrează la artă, iar atelieri sunt oferite pe teme precum lut, teatru, muzică... Elevul alege una dintre aceste patru opțiuni care au fost oferite. Deci, odată ce elevul decide ce să facă, el/ea trebuie să se angajeze și este obligat să o facă, cu excepția cazului în care este necesar să-și justifice în scris că este nevoie de timp pentru a face o altă activitate. Aceasta trebuie să fie făcută în scris. Dacă profesorii sau facilitatorii aprobă, elevului i se permite să nu participe. Odată ce luna se încheie, elevii prezintă proiectul la care au lucrat celorlalți colegi de clasă.

Atelierile se încheie în jurul orei 13:00 când au loc întâlnirile de închidere ale zilei. Aceste întâlniri au întotdeauna aceeași structură, deși variază în funcție de ziua săptămânii. Fiecare zi începe cu autoevaluare, în care elevii răspund la întrebări metacognitive într-un jurnal și împărtășesc acest lucru cu toată lumea.

Marțea are loc întâlnirea de coexistență, în cadrul căreia se discută conflictele și modul în care acestea sunt rezolvate.

Miercurea are loc așa-numita „întâlnire a schimbării”, unde se iau decizii cu privire la cultura școlii.

Joi are loc evaluarea săptămânii, o revizuire a activităților desfășurate și se iau decizii pentru săptămâna următoare. Aici fiecare elev își prezintă tabla.

În cele din urmă, vineri, există o excursie în afara școlii, precum și o întâlnire de recunoștință în care fiecare persoană prezintă pentru ce ar dori să fie recunoscătoare sau ce ar dori să sărbătorească.

În etapele în care elevii sunt mai mari, adică în învățământul secundar, ziua este mai extinsă, iar organizarea zilei variază numai în următoarele secțiuni:

- ➔ Intrarea flexibilă între orele 9-10 dimineața și ieșirea între orele 16-17.
- ➔ Zilnic, au o întâlnire de grup în picioare, o întâlnire individuală cu tutorele lor de referință pentru a evalua „traseul de evaluare a învățării” și au un contract și îl revizuiesc.

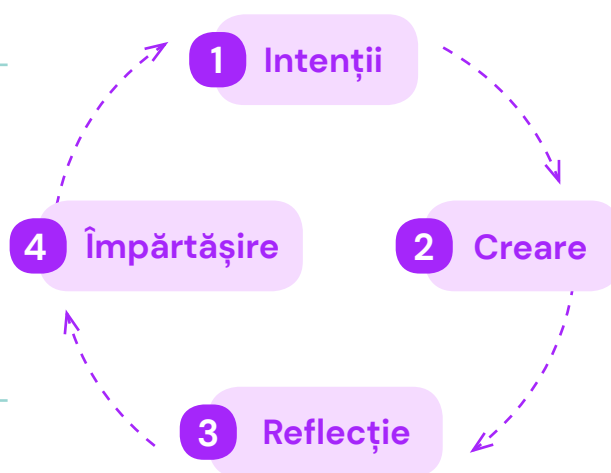
3.2 Frunzele ALC explicate: unelte și practici

ALC–Leaves reprezintă un set de instrumente și practici care susțin elevii și facilitatorii să completeze Ciclul Agile („vezi punctul 2.3 – Rădăcinile”). Înainte de a le menționa, să ne întoarcem la Ciclul Agile.

Textul următor a fost adaptat din ALC Starter Kit Volume II: Facilitation (secțiunea „Instrumente utile”), documentația oficială a rețelei privind instrumentele și metodele de bază selectate. (16)

3.2.1 Ciclul de învățare agilă

Ciclul Agile Learning
Ciclul Agile Learning este compus din patru etape: Intenții, Creare, Reflecție, Împărtășire.

1 Intenții

Intențiile apar din curiozitatea elevilor și a facilitatorilor, din ceea ce li se pare relevant pentru prezentul și viitorul lor. Acestea pot să se schimbe în decursul zilelor, săptămânilor sau lunilor sau să rămână constante pentru perioade lungi de timp.

Pentru majoritatea comunităților ALC, devine relevant să aibă timpuri dedicate, spații, întrebări și conversații dedicate pentru a stabili aceste intenții, de obicei zilnic și săptămânal, dar acestea pot fi stabilite și pentru perioade mai lungi de timp. Aceste intenții, de cele mai multe ori, sunt plasate pe tablourile colective (Tabloul Ofertelor) și personale Kanban și Set the Week.

Intențiile pot să arate ca multe lucruri... programarea unui joc, salvarea câinilor străzii, lecții de arcaș, timp petrecut pe Duolingo, o siestă, o vizită la muzeu, făcutul de prăjituri pentru bunica, jocul de dodgeball, conectarea cu investitorii pentru o afacere de ciocolată, organizarea unei conferințe nestructurate, scrierea unui eseu pentru a intra la colegiu... puteți să le numiți.

De asemenea, observăm că unele intenții apar organic, fără anticipare. Le primim cu bunăvoință, la fel ca și reflecțiile pe care le generează.

2 Creare

Crearea înseamnă manifestarea intenției noastre. De fapt, să le punem în practică. Procesul de creare variază în funcție de natura intenției. Unele procese de creare pot dura minute, altele zile, săptămâni, luni, ani sau chiar o viață întreagă...

3 Reflecție

ALC-uri încurajează oamenii să-și dea sens propriului proces de învățare, să vadă dacă ceea ce își doresc și fac duce efectiv la o senzație de înțelegere. Conștienți că oamenii nu știu întotdeauna ceea ce nu știu, facilitatorii joacă un rol vital în crearea unor contexte generative pentru reflecție și ascultarea de întrebări puternice care ne pot permite să observăm și să evaluăm procesele noastre de învățare (începând cu ideile noastre despre succes și cum să ne îndreptăm către ele) în multe dimensiuni diferite. Acestea includ: produse tangibile, modul în care ne-am gestionat timpul și energia în jurul lor, senzațiile și sentimentele noastre în timp ce am lucrat, impactul asupra performanței noastre dorite, relațiile și senzația noastră de sine, unde ne invită inspirația în continuare, etc.

ALC-uri se străduiesc în mod constant să creeze un spațiu sigur și relații armonioase. Prin urmare, unele dintre aceste spații și momente de reflecție se îndreaptă și spre ținuturile sociale și modul de a învăța și a conviețui împreună într-un mod care are sens și se aliniază la valorile fiecărei comunități și modelul de învățare Agile.

4 Impartasire

Faza de împartășire poate lua mai multe formate (vezi Punctul 2.3 „Rădăcinile”). În toate formele sale, totuși, este despre îmbunătățirea atât a elevilor, cât și a dezvoltării proiectelor. Împartășirea le permite elevilor să povestească despre învățarea lor și creațiile lor și să obțină feedback pentru a continua să se îmbunătățească, în timp ce face accesibile și explicite valoarea acestor creații pentru alte persoane și pentru lumea din jur.

Tabla Ofertelor (Offerings Board) afișează o varietate de opțiuni, activități și resurse disponibile, fie zilnic, fie săptămânal. Acestea pot include activități precum gătitul unei mese, construirea unui robot, crearea de artă, participarea la discuții semnificative sau jocul Minecraft. Aceste oportunități izvorăsc din interesele și curiozitatea comunității. Tabla Ofertelor poate fi fie aceeași cu Tabla Set-the-Week, fie dedicat exclusiv ofertelor zilei. Plasarea mai multor Tablă ale Ofertelor în întreaga locație (de exemplu, la intrarea școlii, în fiecare Spawn Point, în afara sălii unde au loc ofertele) oferă oportunitatea de a experimenta cu diferite formate pentru a determina cea mai eficientă modalitate de a ține membrii comunității informați și implicați.

Pentru ofertele care necesită angajamente ferme, transport sau achiziția de materiale specifice, poate fi utilizat un tablou separat pentru a lista aceste detalii. După întâlnirea Set the Week, elevii își pot adăuga numele pe acest tablou, permițând adulților să asiste în logistică privind transportul și achiziționarea materialelor necesare.

Exemplu de tablă pentru setarea săptămânii (Set-the-Week) în acțiune

3.2.3 Kanban personal

Conceptul de Kanban provine din Japonia și se referă la un “semnal de carte”. Este o unealtă extrem de valoroasă pentru urmărirea intențiilor, ideilor, lucrărilor în curs de desfășurare (WIP – Work in Progress) și realizărilor. O tabla Kanban de bază constă din diferite coloane, care pot fi denumite după dorință. Pentru acest exemplu, să considerăm coloanele ca Backlog, Gata, În desfășurare și Terminat. Notițele adezive sunt utilizate pentru a popula tabloul și pentru a muta participanții prin diferite etape ale lucrului.

Coloana “Backlog” reprezintă lucrurile pe care elevii doresc să le facă, să exploreze sau să creeze. În fiecare zi, în timpul Spawn-ului de dimineață, indivizii își evaluează lista de posibilități, le prioritizează, le vizualizează și le mută în coloana “Gata” ca intenții pentru ziua respectivă. Pe măsură ce elevii se implică în activități, participă la oferte și explorează pe parcursul zilei, mută notițele adezive din coloana “Gata” în coloana “În desfășurare” și, în cele din urmă, în coloana “Terminat”. În timpul Spawn-ului de după-amiază, la întâlnirea de reflecție, devine rapid și ușor să vizualizeze ce au realizat și ce rămâne nerealizat.

Două principii cheie ale Kanban sunt Vizualizează-ți munca și Limitează-ți munca în desfășurare. Prin vizualizarea muncii lor, indivizii creează o cale clară către finalizarea sarcinilor lor intenționate. Acest lucru îi ajută să rămână concentrați și stabilește un sentiment de responsabilitate. Vizualizarea muncii facilitează, de asemenea, gestionarea eficientă a lucrărilor în curs de desfășurare, oferind o mai bună înțelegere a ceea ce poate fi realizat într-o zi în mod realist. Utilizarea Kanban învață indivizii, inclusiv copiii și facilitatorii/profesorii, cum să-și prioritizeze eficient timpul și să facă alegeri conștiente cu privire la angajamentele lor.

Există numeroase variații în modul în care Kanban poate fi implementat. Unii elevi preferă să folosească un jurnal de zi, în care își creează propriul sistem Kanban într-un caiet și își organizează intențiile în consecință. Alții pot opta pentru versiuni digitale ale Kanban. Indiferent de metoda aleasă, este crucial să se mențină un înregistrare scrisă a intențiilor zilnice ale elevilor într-o locație vizibilă unde pot interacționa cu ele pe parcursul zilei.

Exemplu de Kanban

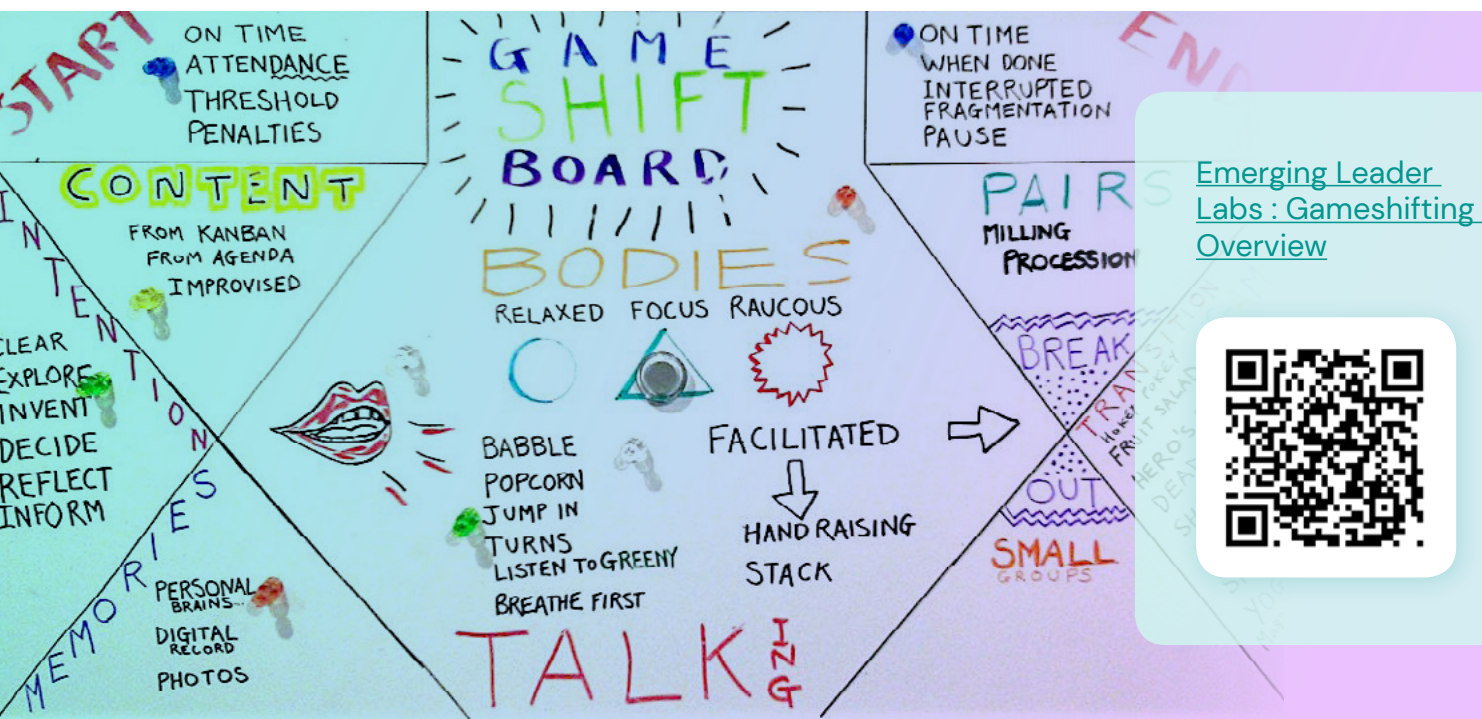
3.2.4 Table Gameshifting

Tabla Gameshifting servește drept instrument pentru a defini explicit regulile sociale implicite dintr-o întâlnire, în scopul de a îmbunătăți facilitarea și de a permite experimentarea. În esență, aceasta poate atenua anxietatea experimentată de indivizii care au dificultăți în înțelegerea semnalelor sociale. Mai mult decât atât, împuternicește grupurile să-și modifice dinamica și să abordeze o gamă largă de sarcini.

Grupurile devin adesea blocate în modele fixe. Uneori, un profesor preia controlul, plăcerea șefului devine prioritară; alteori, unii indivizi domină conversația în timp ce alții ascultă pasiv. Aceste modele împiedică creativitatea și adaptabilitatea. În timp ce un anumit model poate fi potrivit pentru un rezultat specific, el limitează grupul la acel singur rezultat. Prin schimbarea intenționată a modelelor, grupurile pot interacționa în moduri polimorfe, asumând diverse forme și obținând rezultate diferite. Procesul Gameshifting aplică ciclul individual de intenție, creare și reflecție la dinamica grupurilor. Elevii învață cum grupurile pot să se transforme rapid pentru a îndeplini obiective diferite, rezolvând conflicte și promovând explorarea colaborativă.

Tabla Gameshifting servește ca un instrument vizual pentru a facilita Gameshifting. Este adaptabilă la diferite tipuri de grupuri și întâlniri. O tablă albă de exemplu este împărțită în categorii precum Mod, Stil de interacțiune, Aranjament corporal, Energie corporală, Roluri și Început/Sfârșit. Fiecare categorie oferă mai multe opțiuni din care Maestrul Jocului (persoana responsabilă cu tabla Gameshifting) poate alege, în funcție de nevoile și obiectivele specifice ale grupului. O marcă (cum ar fi un mic magnet) este plasată lângă convenția aleasă. Dacă grupul decide să treacă la o altă convenție, marca este mutată corespunzător. Acest instrument puternic promovează crearea intenționată a culturii, îmbunătățește dinamica grupului și permite grupurilor să-și modifice dinamica după cum este necesar.

Exemplu de tablă Gameshifting

3.2.5 Community Mastery Board

Tabla de Stăpânire a Comunității (CMB – Community Mastery Board) servește drept instrument pentru facilitarea stabilirii acordurilor comunitare în cadrul Change-Up, care formează cultura unică a ALC-ului dumneavoastră. Ea este alcătuită din patru secțiuni: Conștientizare (identificarea problemelor comunitare care necesită rezolvare); Implementare (acțiunile alese care urmează a fi testate de comunitate în decursul săptămânii curente); Practicare (schimbările continue pe care le adoptăm în prezent); și Stăpânire (acordurile care au devenit normele acceptate).

Atunci când lucrați cu CMB-uri, este important să luați în considerare următoarele:

- ➔ Limitați munca în desfășurare: Similar cu fluxurile personale de lucru, o comunitate poate gestiona doar un anumit număr de soluții sau practici noi simultan. Ați grijă la ceea ce pare gestionabil în ceea ce privește implementarea noilor acorduri în fiecare ciclu și fiți atenți atunci când prea multe acorduri în secțiunea de practicare duc la o scădere a atenției colective asupra acestora.
- ➔ Asigurați vizibilitatea acordurilor “stăpânite” pentru vizitatori și noi membri: Găsiți o modalitate de a vă asigura că acordurile care au fost integrate cu succes sunt ușor vizibile. Este crucial să furnizați noilor veniți informațiile necesare pentru a-i implica eficient în comunitate.

Exemplu de tablă de Stăpânire a Comunității

Desires/possible upgrades to discuss	What is the underlying <u>NEED/VALUE/DESIRE</u> of this practice?	What is the original <u>AWARENESS</u> that led to this practice?	<u>TRYING IT OUT</u> (testing this practice for a week)	<u>PRACTICING IT!</u> P1	<u>GETTING BETTER!</u> P2	<u>PRETTY GOOD AT THIS!</u> P3	<u>IT'S</u> JU
	We desire an ALC that is free of pests (bugs, rodents) and is sanitary.	Mice/Cockroaches are attracted to food crumbs they scatter, messes are made!		Eat only in the cafe, kitchen & outside.			
	We desire an ALC that is inclusive of different types of people that can resolve their conflicts peacefully.	When large groups of people gather, conflicts may occur.				Please use our conflict resolution circles as needed.	
	We desire to have students take responsibility for being calm and respectful in the common areas.	We lack culture holders for the CC forms that are being submitted.		We will implement 2. Culture Creation Circles to help students for managing culture forms.			
	We desire to have a clear code of conduct that is easy to understand and follow.	The uppermost is hard when people come, change their		Proposed: Complete form "What's Your Story?" "What's Your Story?" "What's Your Story?" "What's Your Story?"			
Announcements							
Reminders to use CC form to make new connections for ALC!	India+Tyann	Parent-Turn Janna					
Teen program 11.10x2							
	Desire to not waste any materials and to keep our space clean.	A lot of people like the art room but not everyone knows how to clean it and for some reason			Art Room Training		
Challenges / concerns to discuss	We desire to empower students to make their own decisions about	Items sit on kids finance board for a long		Co-Owners for Kids Finance: need only 10 min for kids finance			

3.2.6 Documentarea

În prezent, blogurile studențești și ale facilitatorilor sunt cele mai frecvent utilizate forme de documentare în cadrul ALC-urilor (Alternative Learning Centers). Cu toate acestea, potrivirea bloggingului pentru documentare depinde de vârsta elevilor. Elevii mai mici ar putea găsi un caiet de zi, în care pot desena sau scrie reflecții despre ziua lor. Bloggingul se aliniază cu ciclul agil de învățare prin crearea de conținut valoros care poate fi distribuit și care servește ca o versiune îmbunătățită a unui carnet de note. Devine un portofoliu digital al lucrărilor generate de elevi, evidențiind interesele și realizările lor. Acest portofoliu acționează ca o buclă de feedback, permițând elevilor să identifice teme și modele recurente în propriul lor învățare.

Blogurile oferă, de asemenea, părinților un sentiment de siguranță, deoarece colegiile și angajatorii adesea revizuiesc portofoliile online. Portofoliul oferă o modalitate inovatoare pentru elevii noștri să-și demonstreze calitățile și interesele unice.

Este important să ne amintim că, în calitate de AFL (Facilitator de Învățare pentru Adulți), atunci când alegem să documentăm, împărtășim perspectiva noastră. Dacă observați copii implicându-se în activități care nu ajung pe blogurile sau panourile Kanban ale lor, este în regulă să simțiți o anumită dezamăgire. În timp ce reflectarea asupra unor astfel de modele poate fi utilă, este crucial să rezistăm impulsului de a documenta în locul lor și, în schimb, să creăm un spațiu pentru ca ei să reflecteze autentic asupra propriei învățări.

Alte instrumente pentru documentarea activităților elevilor pot fi valoroase pentru o evidență mai rapidă și mai ușoară. O abordare eficientă pe care am găsit-o este utilizarea unui Kanban digital pentru a digitaliza panoul personal Kanban al fiecărui student. Acest lucru permite includerea ușoară a imaginilor și a linkurilor de suport în deplasare. Aceste înregistrări pot fi accesate și consultate atunci când se compune o postare pe blog la sfârșitul unei săptămâni. În plus, ele pot fi exportate într-un fișier .csv dacă un student sau o familie solicită o înregistrare partajabilă a portofoliului sau curriculumului lor.

[Blog Rubik School – Romania](#)

[Blog Origami pentru schimbare – Senbazuru Agile Learning Center, Spania](#)

3.2.7 Semnele manuale

Pentru a asigura discuții productive și eficiente, membrii ALC-urilor folosesc semnale manuale ca formă de comunicare vizuală. În timp ce semnalele non-verbale funcționează bine în conversațiile individuale, ele pot să nu se traducă eficient într-un cadru de grup. Semnalele manuale oferă feedback imediat grupului fără a întrerupe vorbitorul. Aceste semnale fac comunicarea non-verbală explicită și intenționată, înlocuind semnalele subtile cu gesturi clare și definite.

Iată câteva exemple de semnale manuale folosite frecvent și semnificațiile lor:

Twinkle fingers

Degete strălucitoare

Acest semnal se face prin mișcarea degetelor și semnifică o rezonanță puternică cu ceea ce se spune. Indică faptul că punctul vorbitorului rezonă cu persoana care face semnalul.

Delta

"Schimbare"

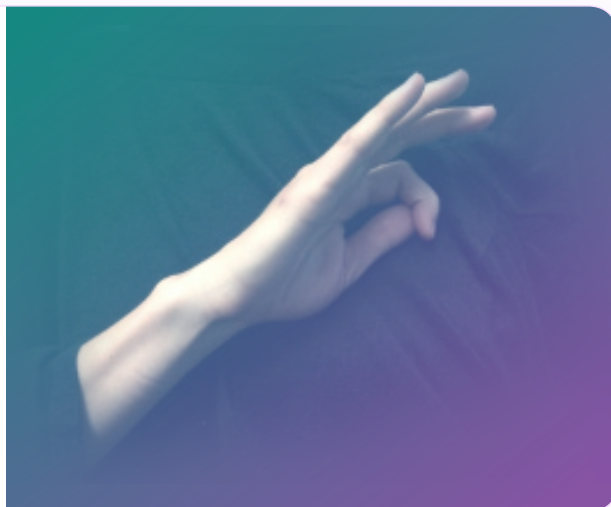
Acest semnal avertizează grupul că procesul actual al grupului poate avea nevoie de o schimbare sau că procesul convenit nu este urmat. Oferă oportunitatea altora să-și încheie gândurile înainte de a aborda nevoia unei schimbări.

Uneori, doar faptul de a face acest semnal este suficient pentru a redirecționa atenția și comportamentul grupului înapoi pe linia de plutire. "Acest prieten spune ceea ce gândesc" sau "Schimbare!"

Got ya**“Ai fost auzit”**

Acest semnal se face plasând mâna peste inimă și indică faptul că ascultătorul a înțeles punctul vorbitorului. Încurajează ușor vorbitorul să treacă mai departe și să elibereze subiectul către grup. Poate fi deosebit de util atunci când vorbitorul repetă un punct folosind cuvinte diferite. Dacă vorbitorul știe că a fost înțeles, poate continua cu încredere.

Există mai multe semnale manuale care pot fi create pentru a aborda diferite nevoi, cum ar fi Stai pe Foc, Ai încredere în Grup, Întrebare de Clarificare, Încetinire, Răspuns Direct, și altele. Simțiți-vă liber să dezvoltați semnale noi, după cum este necesar în comunitatea voastră. Afișați-le pe tabla voastră de Gameshifting sau în orice loc vizibil pentru grupurile de lucru să le consulte.

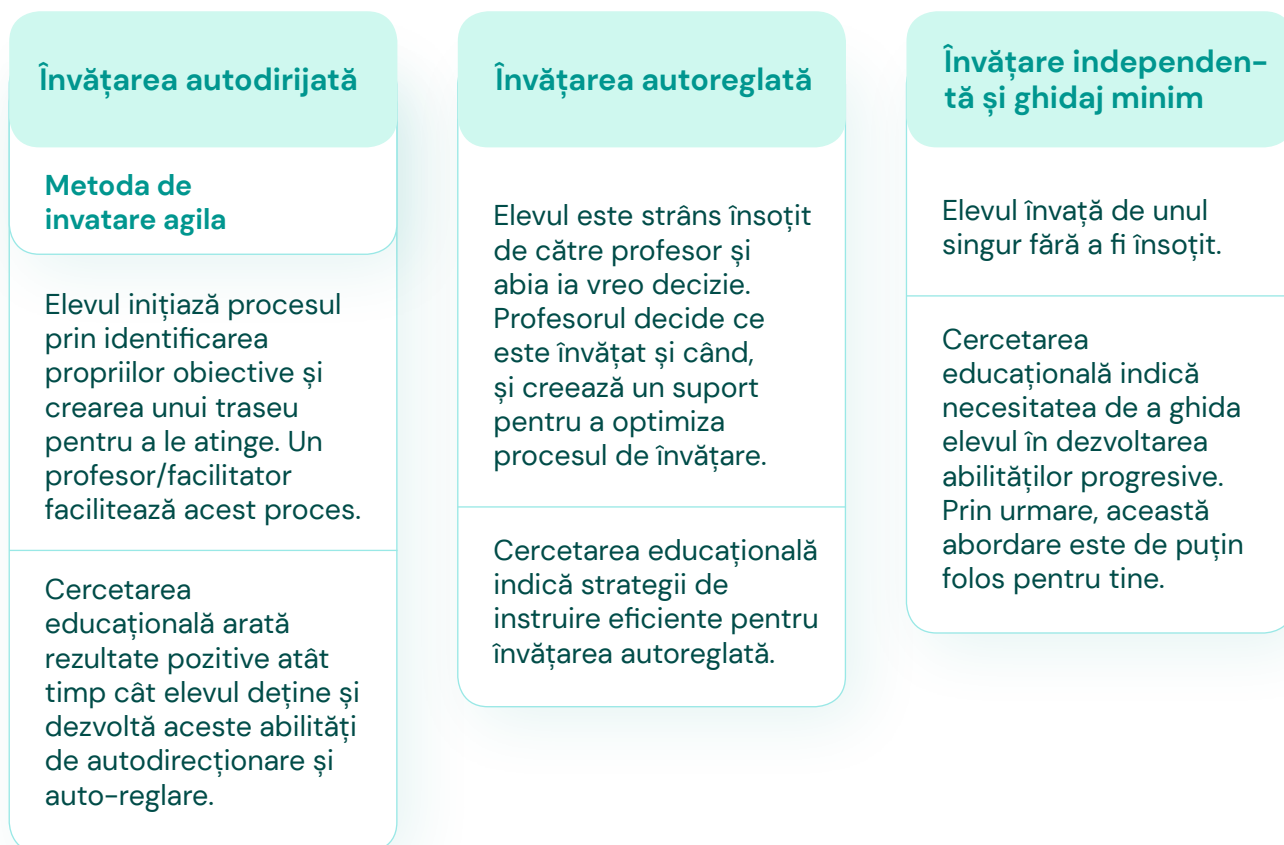
4

Perspective de cercetare

Când cineva aude pentru prima dată termenul „învățare autodirijată” (SDL), de obicei, se gândește la un elev care învață independent.

Cu toate acestea, conceptul de Învățare Autodirijată (SDL) nu este legat de o astfel de modalitate de învățare, așa cum s-a discutat în capitolele anterioare, deoarece elevul este susținut de ghizi sau facilitatori și o abordare educațională specifică. În acest capitol, din domeniul cercetării educaționale, expunem diferitele termeni și abordări ale învățării, și efectele lor asupra învățării și abilităților, care iau în considerare un grad ridicat de autodirijare din partea elevului. Avertizăm, totuși, că confuzia terminologică și conceptuală este semnificativă în literatură (17). Având aceasta în vedere, am încercat să diferențiem simplu termenii și cercetarea asociată lor, începând cu următorul rezumat al abordărilor educaționale, așa cum este ilustrat în Figura 1.

Figura 1.
Abordări educaționale (18)

4.1 Învățare pe tot parcursul vieții

Astăzi, învățătorii și oamenii în general sunt așteptați să poată să-și organizeze viața și să ia decizii responsabile, chiar mai mult decât generațiile anterioare (19). În sfera profesională, angajații trebuie să-și actualizeze continuu cunoștințele și abilitățile. Prin urmare, abilitățile de auto-reglare și auto-dirijare sunt considerate cruciale pentru succes și învățare pe tot parcursul vieții. Nevoia de a preda aceste abilități în școli este evidentă și puternică (20).

Promovarea auto-reglării și auto-dirijării, prin îmbunătățirea învățării, are ca scop și creșterea motivației elevilor. Contrar credințelor comune, este incorect să presupunem că elevul trebuie să fie motivat să învețe. Mai degrabă, este elevul care învață și se simte competent care devine cel care, la rândul său, arată o mai mare motivație (21). Motivația poate fi, de asemenea, ajutată de faptul că abordarea pedagogică bazată pe învățarea autoreglată și autodirijată se bazează pe un rol activ al elevului care implică luarea deciziilor și asumarea responsabilității (22).

4.2 Învățare independentă și ghidaj minim

Concluziile mai multor studii arată de ce un elev nu va deveni un învățător independent pe baza unui context de învățare în care este independent, cu un ghidaj minim sau inexistent. Cunoștințele și abilitățile se dobândesc progresiv și se construiesc una peste alta. Prin urmare, o sarcină complexă va fi dificil de îndeplinit dacă abilitățile anterioare necesare nu sunt dobândite și nu există un context de instruire adecvat.

4.3 Invatare autoregulata

Ca practică, auto-reglarea are dimensiuni personale, comportamentale și de mediu (23). Pentru ca elevii să devină învățători auto-reglați, profesorii pot implementa acțiuni potrivite pentru a avea un impact asupra performanței, cum ar fi furnizarea de instrucțiuni clare, modelarea explicită sau fragmentarea unei sarcini mari în sarcini mai mici și progresive (24). Cu alte cuvinte, prin predarea abilităților secvențial, demonstrând ce este necesar și oferind elevilor oportunități ample de practică, puteți ajuta elevii să înțeleagă mai bine lecțiile. Aceste acțiuni permit elevilor să avanseze în cunoștințele sau abilitățile lor, știind ce trebuie să facă, cum să o facă și simțind că este la îndemâna lor. Acest aspect, în ceea ce privește percepția propriei competențe, reprezintă o fațetă a auto-reglării numită auto-eficacitate (25). Numeroase studii arată că un elev care se simte capabil să îndeplinească o sarcină va avea mai multe șanse să o îndeplinească cu succes (26). Aceasta nu este o abilitate generală, ci depinde de context. De exemplu, un elev poate fi considerat a avea o auto-eficacitate ridicată pentru matematică, dar nu și pentru istorie (27).

4.4 Invatare auto-dirijată

În învățarea autodirijată (SDL), "învățătorul inițiază procesul stabilind obiective de învățare, identificând evaluări care permit feedback și identificând resurse pentru a-i ajuta să-și atingă obiectivele (28). Cu alte cuvinte, scopul este de a împuternici elevul, și acest lucru schimbă rolul profesorului, care tradițional își asumă astfel de funcții, devenind facilitator al situației de învățare. După cum am explorat în secțiunile anterioare, SDL nu este asociată cu libertatea totală a elevului, ci mai degrabă facilitatorul trebuie să ajute elevul să dezvolte progresiv competențele de auto-dirijare, asumând controlul tot mai mare al propriilor procese în timp ce dobândește abilități și cunoștințe (29). Ca rezultat, cercetarea SDL arată beneficii cum ar fi creșterea motivației, lăsimțului lor de control, și încredere în ei înșiși (30). Conștiințiozitatea, deschiderea, optimismul și dorința

de muncă au fost toate evidențiate ca posibile trăsături esențiale care influențează autodirecționarea învățătorului în diverse cercetări empirice (29).

În contexte educaționale formale, cum ar fi cele primare, secundare și terțiare (universitare), elevii sunt instruiți și evaluați pe același conținut și toți în același timp. În aceste contexte, chiar dacă învățarea autoreglată poate fi promovată, învățarea autodirijată nu poate, deoarece elevii nu au aceeași libertate de alegere și responsabilitate consecventă.

4.5 Invatarea agila

Metodele Agile au fost definite și explicate în capitolele anterioare. Distribuția sarcinilor și rolurilor facilitează auto-regularea comună a elevilor în stabilirea obiectivelor, planificarea sarcinilor, înțelegere și finalizare (33). Acordul dintre elevi contribuie la împărtășirea credințelor, experiențelor și intereselor și, astfel, la construirea relațiilor pozitive (34). În aceeași direcție, o unealtă care permite vizualizarea întregului facilitează procesul de învățare, organizare, luare de decizii, etc. (35). Aceste dinamici nu sunt simple, chiar dacă sunt dobândite în timp și cu o bună organizare. Noguera și colab. (33) afirmă că rolul profesorului sau facilitatorului în primul contact al elevilor cu învățarea agilă este crucial. Deși odată cu trecerea timpului există o auto-regulare comună mai mare, acești autori explică faptul că chiar și în condițiile în care abordarea se bazează pe învățarea autodirijată, elevii au încă nevoie de mai multă îndrumare în etapele incipiente. Acest lucru este în concordanță cu cercetarea anterioară (discutată în secțiunile anterioare) referitoare la elevii începători și experți. În cele din urmă, în această abordare educațională, procesul este la fel de important ca și rezultatele. Astfel, Nam și colab. (36) avertizează că profesorii/facilitatorii ar trebui să transmită această filozofie elevilor (fiind, de fapt, un alt obiectiv de învățare în sine) pentru ca elevii să se concentreze nu doar asupra sarcinilor, ci și asupra procesului și dezvoltării de coeziune, satisfacție, încredere, apartenență și susținere reciprocă.

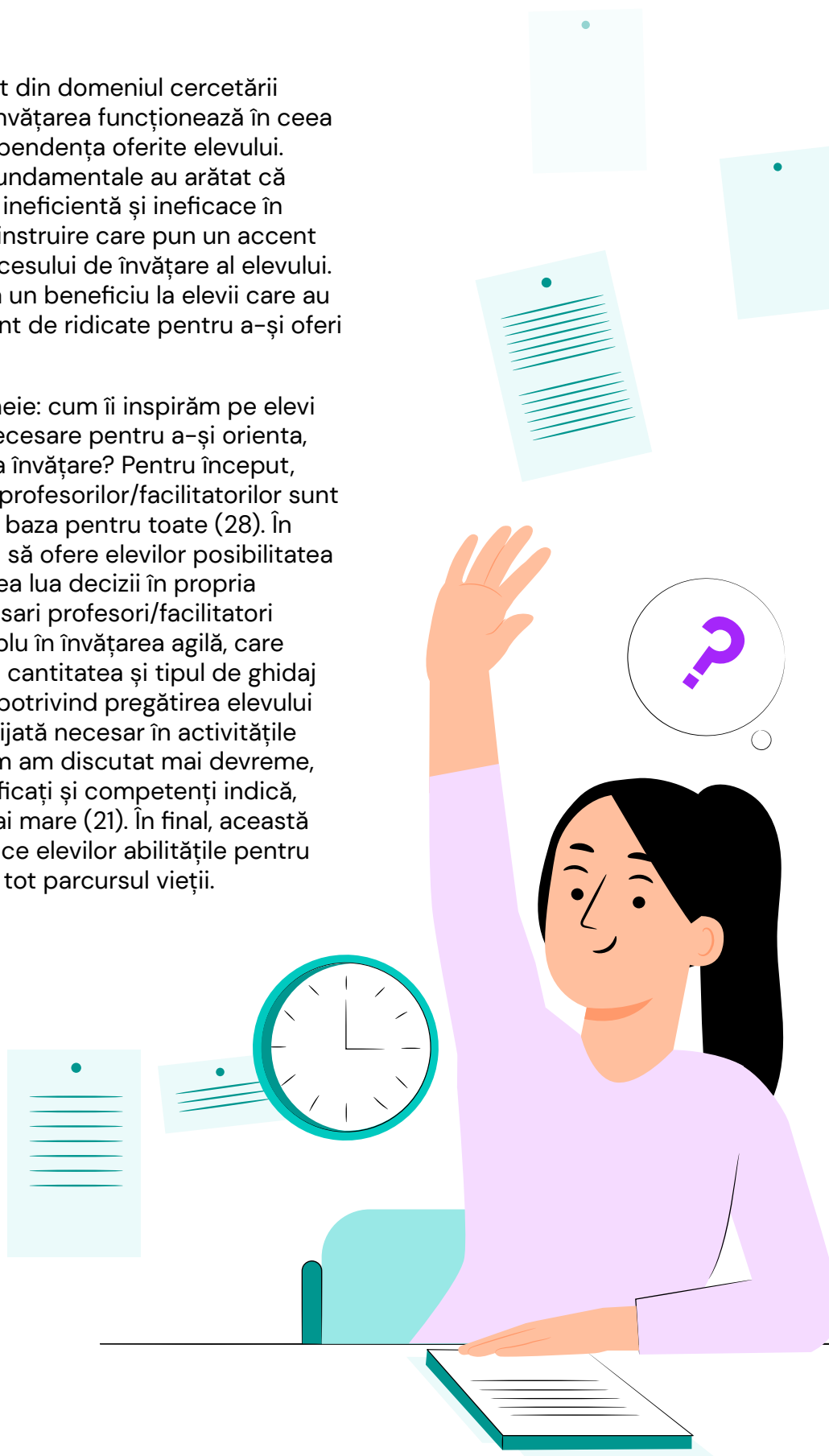
Încurajarea învățării autodirijate are, în teorie, mult sens pentru a împuternici elevii, astfel încât să poată face față unei lumi din ce în ce mai complexe în care aceste abilități sunt necesare (31). În caz contrar, și așa cum am discutat, cum vor răspunde elevii la situații, în special cele noi, în care trebuie să decidă cum să acționeze, ce trebuie să învețe și cum să-și atingă obiectivele? Prin urmare, chiar dacă strategii pentru dezvoltarea autodirecției elevilor sunt încorporate, un context educațional formal are numeroase elemente care vor genera limitări (de exemplu, tradiția și concepția procesului de învățare-învățare, curriculumul sau notele).

Din acest motiv, au apărut școli care se îndepărtează de aceste contexte formale. Scopul este de a implementa o abordare mai centrată pe elev, prin respectarea ritmului de învățare al fiecărui elev sau bazată pe mișcarea "ungrading" (32).

4.6 Concluzie

În acest capitol, am prezentat din domeniul cercetării educaționale modul în care învățarea funcționează în ceea ce privește libertatea și independența oferite elevului. Numeroase studii empirice fundamentale au arătat că educația minim ghidată este ineficientă și ineficace în comparație cu metodele de instruire care pun un accent semnificativ pe ghidarea procesului de învățare al elevului. Cu toate acestea, se observă un beneficiu la elevii care au cunoștințe anterioare suficient de ridicate pentru a-și oferi propriul ghidaj (37).

Această idee este, așadar, cheie: cum îi inspirăm pe elevi să dobândească abilitățile necesare pentru a-și orienta, autoregla și autodirija propria învățare? Pentru început, contextul de învățare și rolul profesorilor/facilitatorilor sunt fundamentale – ele stabilesc baza pentru toate (28). În continuare, contextul trebuie să ofere elevilor posibilitatea de a fi elevi activi și de a putea lua decizii în propria învățare. În paralel, sunt necesari profesori/facilitatori instruiți și calificați, de exemplu în învățarea agilă, care știu să determine cu precizie cantitatea și tipul de ghidaj necesar diferiților elevi (38), potrivit pregătirea elevului cu nivelul de învățare autodirijată necesar în activitățile educaționale (22). Și, așa cum am discutat mai devreme, elevii activi, responsabili, calificați și competenți indică, de asemenea, o motivație mai mare (21). În final, această abordare își propune să înculce elevilor abilitățile pentru auto-orientare și învățare pe tot parcursul vieții.

5

Culturi ale
colaborării

În timp ce învățarea agilă și autodirijată este proiectată pentru a răspunde nevoilor individuale ale fiecărui elev, procesul implică, de asemenea, cooperare și colaborare – literalmente, lucrând împreună. Accentuează ceea ce avem în comun sau cum să ne construim reciproc forțele și abilitățile.

În experiența noastră, educatori uneori presupun – sau speră simplu – că grupurile se vor auto-organiza cumva și apoi vor merge mai departe. Metodele Agile pun în practică idei mai abstracte despre libertate și autodeterminare. Suntem convinși că acest lucru este cel mai bine realizat atunci când ne gândim la această auto-dirijare ca la o auto-dirijare conectată – în primul rând, conectată la gama completă a propriilor vise și dorințe; și în al doilea rând, conectată simultan la ceilalți și la lumea din jurul nostru. Acest lucru nu este doar un element plăcut, care ne face să ne simțim bine, cireașa de pe tort a realizărilor individuale. Este ceea ce face ca un astfel de succes să fie posibil în primul rând. Deoarece agilitatea nu este doar un alt set de abilități, ci o modalitate de a ne raporta la noi înșine – ca oameni interesați de ceea ce înseamnă să fim liberi, care privesc educația ca pe o modalitate de a explora această libertate ca un spațiu de acțiune și responsabilitate partajat (40).

*...ibertatea mea
începe acolo
unde începe
libertatea lor...*

Cornelius
Castoriadis (39)

Agile înseamnă: suntem în asta împreună

Ceea ce am învățat din metodele agile este că autoorganizarea nu se întâmplă de la sine, ci are nevoie de suport metodologic. Vestea bună este că putem face ca acest lucru să se întâmple – creând ceea ce numim “culturi ale colaborării”, un termen adoptat din procesele de design organizațional co-creative, care arată și fac tangibil de ce colaborarea nu este doar o idee bună (41), ci una care ne poate ajuta să fim ceea ce vrem să fim ca învățători – și ca oameni pregătiți să acționeze într-o lume a schimbării.

A fi împreună înseamnă: conștienți de ceea ce ne înconjoară

Contextele afectează ceea ce facem, modul în care ne gândim la noi înșine, dacă găsim sau nu încrederea de a ne deschide și de a avea relații cu ceilalți. Deci, dacă sinele este un sine conectat, lucrul cu ceilalți înseamnă că avem o percepție a conectivității reciproc. Când ne adunăm pentru a învăța și a lucra, aducem aceste contexte cu noi – experiențele noastre, amintirile, istoriile relațiilor care ne definesc. Are puțin sens să ignorăm aceste contexte. În schimb, putem crea conștientizare cu privire la modul în care acestea afectează ceea ce facem (42). Acest lucru nu vine ușor. Nu suntem obișnuiți să aducem sinele nostru complet conectat în tot ceea ce facem – adesea ni se cere să ne concentrăm asupra “sarcinilor imediate” și “lucrurilor care contează”. Agile este conceput pentru a ne ajuta să ne concentrăm, să fim eficienți în definirea și urmărirea obiectivelor, să fim capabili să evaluăm critic cum am ajuns acolo și să reflectăm asupra faptului că am ajuns sau nu acolo unde am vrut să fim. Dar sinele nostru conectat este prezent pe tot parcursul procesului – știm și simțim că acest lucru este adevărat. În loc să ignorăm acest lucru, putem crea spațiu pentru a aduce lumi care ne atrag în tot ceea ce facem, proiectând o conversație care ne permite să combinăm concentrarea asupra a ceea ce avem în fața noastră cu sentimentul că facem parte din ceva mai mare decât noi înșine.

Ceea ce ne înconjoară sunt lumi în schimbare

Suntem reamintiți în fiecare zi că suntem afectați de schimbări la nivel mondial. Tinerii sunt și mai conștienți de acest lucru – ei observă cum ceea ce am făcut în trecut schimbă – și limitează – ceea ce ar putea să facă în viitor. Ca rezultat, din ce în ce mai mulți dintre învățătorii din școlile noastre doresc să joace un rol în orice trebuie să se întâmple pentru a redeschide aceste viitoruri (43). De fapt, aceasta este o zonă în care elevii mai tineri pot inspira adesea educatori mai în vârstă care ar putea fi crezut în schimbare, dar nu mai cred acum. Ceea ce poate contribui agilitatea este sprijinul în proiectarea unei conversații mai largi care leagă exercitarea libertăților noastre individuale de lumea din jurul nostru. Pentru a întări convingerea că putem avea o agenție în contexte mai mari decât viețile noastre individuale. Și pentru a înțelege mai bine diferitele contexte de acțiune – și cum sunt conectate, de la “mini” al situației noastre de viață imediată la “meta” al perspectivelor planetare.

Fiecare dintre aceste lumi ne oferă oportunități de acțiune în funcție de convingerile noastre

Pe măsură ce identificăm aceste contexte diferite de acțiune, putem înțelege diferitele tipuri de acțiuni posibile. De la acțiunea individuală imediată, concentrată pe termen scurt, la acțiuni colective mai mari, menite să schimbe modul în care organizăm societățile noastre (44) – modul în care comunicăm, ne hrănim, ne deplasăm, organizăm munca. Aproape fiecare curriculum școlar pe care îl cunoaștem acoperă aceste domenii diferite – geografia, știința informației, politica ne ajută să înțelegem ce ne pot oferi aceste domenii de cunoștințe. Ceea ce poate face agilitatea este să le lege ca domenii de acțiune.

Șase factori ai scurtei viziuni în termen scurt

- 1 Tirania Ceasului**
Acelerarea timpului începând cu Evul Mediu
- 2 Distracția Digitală**
Capacitarea atenției de către tehnologie
- 3 Prezentism Politic**
Concentrare mioapă asupra următoarei alegeri
- 4 Capitalism Speculativ**
Piețe financiare volatile boom-bust
- 5 Nesiguranță în Rețea**
Creșterea riscului global și a contagionării
- 6 Progres Permanent**
Urmărirea unei creșteri economice fără sfârșit

Șase moduri de a gândi pe termen lung

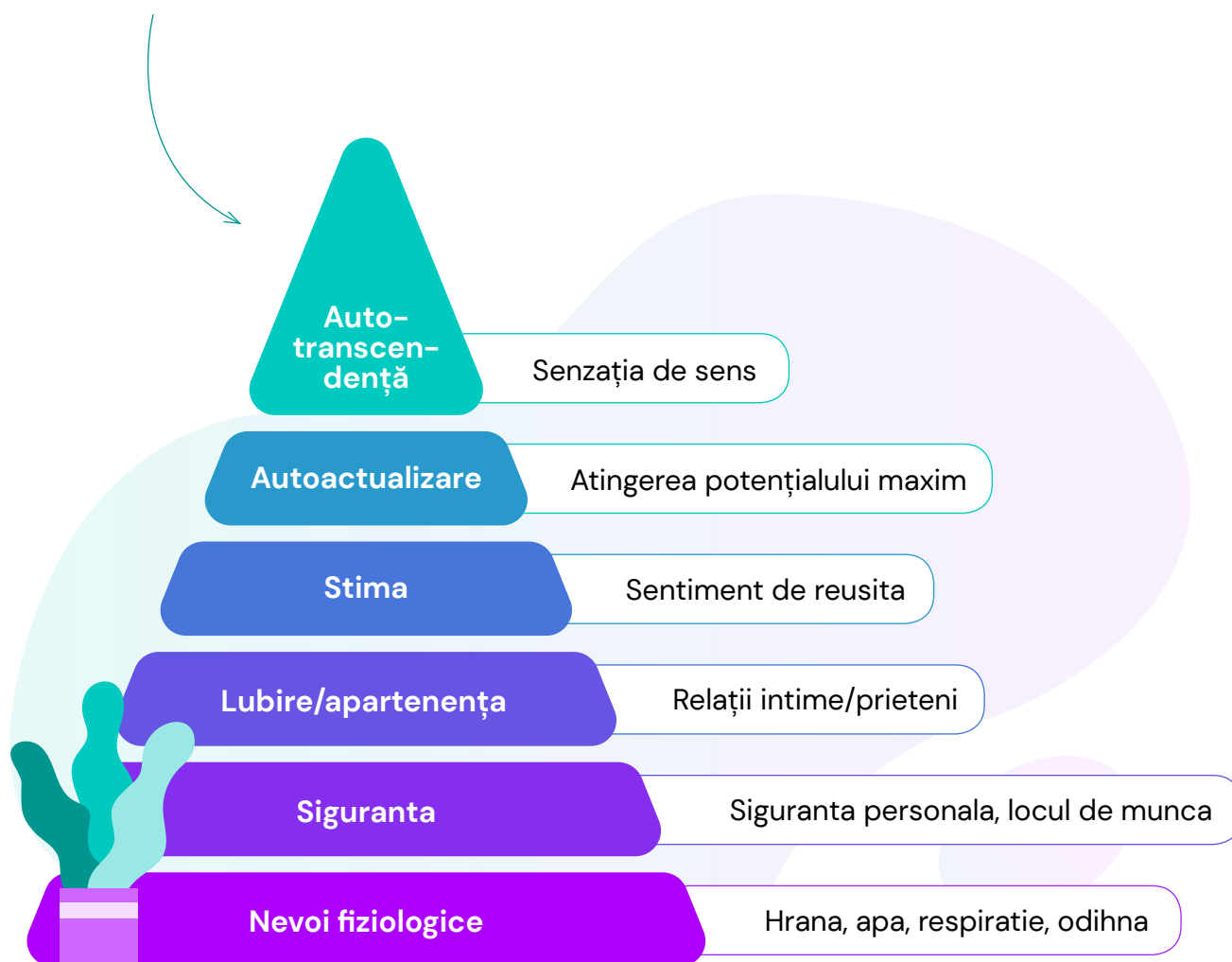
- 1 Umilință în Fața Timpului Adânc**
Conștientizarea că suntem o clipă în timpul cosmic
- 2 Mentalitate a Moștenirii**
A fi amintit bine de posteritate
- 3 Justiție Intergenerațională**
A lua în considerare a șaptea generație înainte
- 4 Gândirea Catedralei**
Planificarea proiectelor dincolo de o viață umană
- 5 Prognoză Holistică**
Vizualizarea a mai multe căi pentru civilizație
- 6 Scop Transcendent**
Străduința pentru prosperitatea unei singure planete

Bazat pe graficul din "The Good Ancestor: How to Think Long Term in a Short-Time World" de Roman Krznaric.

A lucra împreună este o modalitate de a da sens

Oamenii au nevoi. În cât știm, aceste nevoi nu sunt atât de diferite pe cât tendem să credem adesea. Una dintre cele mai populare versiuni ale acestui concept este "piramida nevoilor" dezvoltată de psihologul Abraham Maslow, în general înțeleasă ca o ierarhie care clasifică nevoile de la cele existențiale la cele imateriale. Spre sfârșitul vieții sale, Maslow a concluzionat că această listă de nevoi nu se încheie cu "autoactualizare" (așa cum vă vor spune cele mai multe versiuni ale acestei liste). El a decis să adauge un alt strat: nevoia noastră de a da sens, de a crea sens, de a avea un impact nu numai asupra vieților noastre, ci și asupra vieților altora (45).

Noua ierarhie a nevoilor Maslow

Revenind la început

Deci, dacă agilitatea se referă la libertatea de a învăța, explorarea și exercitarea acestei libertăți nu ne separă de ceilalți. Dimpotrivă – este o modalitate de a ne apropia de noi înșine, de ceilalți și de lumi din care venim și care există în jurul nostru. De aceea, termenul “agil” are o relație specială nu doar cu spațiul – lumi care ne definesc și devin – ci și cu timpul. Este o modalitate de a aborda învățarea bazată pe convingerea că schimbarea este o stare normală a lucrurilor, nu o excepție de la regulă. Există puține, dacă există vreuna, exemple în istorie în care am fi fost mai bine ignorând acest lucru (nu putem să ne gândim la niciunul). Așa că, în schimb, să găsim modalități de a trăi cu acest lucru. Pentru că trebuie să o facem. Schimbarea variază de la schimbări incrementale (pe care adesea le conștientizăm doar retrospectiv) la schimbări disruptive care copleșesc simțul nostru de acțiune. Cu cât înțelegem mai bine acest lucru, cu atât mai probabil este că putem juca un rol activ și autodeterminat în propriile vieți.

Dacă vrei să mergi mai adânc

[Anthony Cabraal, Susan Basterfield: Better work together – How the power of community can transform your business](#)

[Roman Krznaric: The good ancestor](#)

[Maja Göpel: The Great Mindshift, How a New Economic Paradigm and Sustainability Transformations go Hand in Hand, 2016](#)

6

Concluzie

Educația autodirijată

Învățarea agilă este o metodologie care pune în centrul procesului de învățare pe cel care învață. Deoarece nu știm în ce lume vor trăi tinerii de astăzi în școală atunci când vor deveni adulți, învățarea agilă le oferă instrumentele necesare pentru a trăi, interacționa și lua decizii în lumea din care vor face parte în viitor, în loc să le explice pur și simplu lumea așa cum există astăzi.

După cum ai văzut, Învățarea Agilă este o metodologie extinsă, având similarități cu alte metode de învățare informale și non-formale și poate fi implementată în întregime într-un Centru de Învățare Agilă integrat în contexte specifice ale educației formale, de asemenea. Acest manual a oferit o privire de ansamblu asupra a ceea ce înseamnă învățarea agilă, în ce context este utilizată și poate fi utilizată și cât de importantă este tema colaborării într-un context de învățare agilă.

În cadrul proiectului nostru Agile4Collaboration, vom dezvolta, în plus față de acest manual, mai multe instrumente care vor ajuta profesorii, educatorii și facilitatorii să practice metodele de învățare agilă și să-și aprofundeze competențele:

Instrumente de Invatare Agila

Vom aduna resurse practice, metode și materiale sub forma unui set de instrumente și le vom completa cu ghiduri practice despre cum să folosești aceste resurse și să le adaptezi la nevoile cursanților. Acest set de instrumente va permite profesorilor și pedagogilor să practice metodele de învățare agilă în contextul lor pedagogic.

Instrumente Digitale pentru Învățare Agilă

Deoarece interacțiunile peer-to-peer în cadrul comunității de învățare au un rol important în metodologia de învățare agilă, vom dezvolta un instrument digital concentrat pe comunicarea în cadrul grupului de învățare pentru a facilita învățarea agilă peer-to-peer (oferte și solicitări) și acorduri comunitare (tablă de stăpânire a comunității). Acest set de instrumente va permite profesorilor să pună în aplicare o structură de învățare agilă pentru comunitatea lor de învățare (clasă, școală, Centru de Învățare Agilă, ...)

→ Învățare Agilă Curs Educațional Deschis

Pentru profesori și pedagogi, Cursul Educațional Deschis va oferi informații și metodologii concentrate pe aplicarea metodologiei agile în clasă, oferind sfaturi specifice, materiale și instrumente pentru profesori. Conținutul se va concentra întotdeauna pe situații reale din clasă pentru a facilita implementarea în practică. Cursul va fi compus din resurse multimedia pe care profesorii și pedagogii le pot consulta într-un mod autonom și flexibil, în propriul lor ritm, experimentând astfel propriul lor proces de învățare autodirijată.

→ Comunitate de Învățare Agilă

Pentru profesori, pedagogi și facilitatori care doresc să participe la webinarul bienal în care vor fi explorate practicile și instrumentele ALC și vor fi răspunse la întrebări. Vom lansa, de asemenea, un set de instrumente cu sfaturi despre cum să înființezi propria comunitate de Învățare Autodirijată.

Toate aceste conținuturi vor fi produse de proiectul Agile4Collaboration până la sfârșitul anului 2024 și vor fi disponibile pe site-ul proiectului.

www.agileforcollaboration.eu

Conținuturile se vor concentra pe contextul european și vor fi disponibile în mai multe limbi europene (engleză, olandeză, germană, franceză, română și spaniolă). Toți cititorii sunt invitați să urmărească producția de noi materiale prin intermediul Agile4Collaboration și să continue călătoria în lumea largă a Învățării Agile în Educația Auto-dirijată.

Glosar

Termen

Definiție

Agile Learning Center	Un ALC este o comunitate de învățare agilă, auto-organizată, care funcționează în conformitate cu rădăcinile și principiile filozofice ale CIA și menține calitatea de membru activ al Rețelei de Centre de Învățare Agilă (CIA Network), o rețea globală de comunități CIA. (Vezi Capitolul 2)
Agile Learning Centers Network	(ALC Network) O rețea globală de comunități ALC. https://agilelearningcenters.org/ (Vezi Capitolul 2)
Arbore Agil	Rețeaua de Centre de Învățare Agilă ilustrează modelul său prin metafora unui arbore. Ei folosesc un arbore deoarece, ca învățători și comunități de învățare, este un sistem viu care se transformă pe tot parcursul vieții sale. Are rădăcini (principiile fundamentale), crengi (principiile de funcționare) și frunze (instrumentele și practicile pentru a pune în aplicare și a încarna aceste principii). (Vezi Capitolul 2)
Centre de învățare eliberată	Centrele care îi ajută pe învățători să folosească homeschooling-ul ca mecanism pentru a nu mai participa la școală. De obicei, oferă tutoriat, îndrumare/consiliere individuală și cursuri. (Vezi Capitolul 3)
Ciclu de Învățare Agilă	Compus din patru etape: Intenții, Creare, Reflecție și Împărtășire. Elevul parcurge ciclul într-un proces iterativ pentru a-și atinge obiectivele de învățare. (Vezi Capitolul 3 + 4)
Community mastery board	Un instrument pentru facilitarea creării acordurilor comunitare în procesul Change-Up, din care apare microcultura ALC-ului tău. Este împărțit în 4 coloane: Conștientizare (probleme la nivelul comunității care necesită rezolvare), Implementare (acțiunile decise pentru fiecare conștientizare pe care comunitatea ta le va testa în această săptămână), Exercițiu (modificările pe care le practicăm în prezent) și Stăpânire (un acord care a devenit noua normă stabilă). (Vezi Capitolul 4)
Cultură intenționată	Cultură condusă de scopul și intențiile învățătorilor, în locul cerințelor culturii în general. (Vezi Capitolul 3)
Datorie de învățare	Atunci când învățarea este obligatorie prin lege, dar nu este necesar să participi la școală. În acest caz, homeschooling și unschooling sunt posibile. (Vezi Capitolul 3)
Digital Kanban	O versiune digitală a unui Kanban. Există mai multe instrumente existente, cum ar fi Trello (https://trello.com/), Asana (www.asana.com), Jira (https://www.atlassian.com/de/software/jira), Meistertask (www.meistertask.com)... (Vezi Capitolul 4)
Educație	Suma tuturor cunoștințelor pe care o persoană le dobândește pentru a-și susține o viață satisfăcătoare și semnificativă. (Vezi Capitolul 1)

Termen	Definiție
Educație Autodirijată (SDE)	Educația care derivă din activitățile și experiențele de viață ale elevului, indiferent dacă acele activități au fost alese în mod deliberat în scop educativ sau nu. (Vezi Capitolul 1 + 4)
Educație formală	Educația care are loc la o școală formală. (Vezi Capitolul 3)
Educație informală	Este un proces de învățare pe tot parcursul vieții și nu implică reguli rigide și structurate. Include toate învățările create prin interacțiunea dintre elev și mediul său. (Vezi Capitolul 3)
Educație non-formală	Educație care are loc în afara unei setări formale de învățare, dar totuși într-un program educațional structurat și planificat. Educația non-formală poate fi livrată în locuri precum cluburi sportive, programe de vacanță pentru copii, seminarii,... (Vezi Capitolul 3)
Gameshifting Board	Un instrument care face regulile sociale implicite ale unei întâlniri explicite pentru a le facilita și juca mai bine. (Vezi Capitolul 4)
Homeschooling	Educația copiilor în afara setărilor formale ale școlilor publice sau private, de obicei, realizată direct acasă de către părinți sau tutore sau într-un alt loc decât o școală. (Vezi Capitolul 3)
Învățare Agilă	Adaptarea metodologiei agile la contextul de învățare: Metodologia presupune că învățarea se întâmplă tot timpul, că elevii învață mai mult din cultura și mediul lor decât din conținutul pe care li se predă și că elevii învață cel mai bine atunci când își aleg ce vor să învețe. În contextul învățării agile, elevul decide ce vrea să învețe și să facă într-o zi/săptămână/semestru sau an. (Vezi Capitolul 2)
Învățare Autoreglementată	Profesorii își structurează predarea pentru a ajuta elevii să progreseze în cunoștințele sau abilitățile lor, știind ce au de făcut, cum să o facă și simțind că este la îndemână. (Vezi Capitolul 4)
Kanban Personal	Un instrument pentru urmărirea intențiilor, ideilor, lucrărilor în desfășurare și realizărilor. Este împărțit în coloane, adesea „Listă de așteptare”, „Gata”, „În Desfășurare” și „Terminat”). Folosește notițe lipicioase pentru a popula tabla și a progresa prin etapele realizării. (Vezi Capitolul 4)
Metodologie Agilă	Metodologie utilizată din 2001 în dezvoltarea software-ului, ale cărei principii includ primirea schimbării, lucrul împreună, emergența, iterația și această perla: „Construiți proiecte în jurul indivizilor motivați.” (Vezi Capitolul 2)
Modelare explicită	Prin predarea abilităților secvențial, demonstrarea a ceea ce este necesar și oferirea elevilor ample șanse de practică, puteți ajuta elevii să înțeleagă mai bine lecțiile (Vezi capitolul 5)

Termen	Definiție
Neurodiversitatea	„Neurodiversitatea descrie ideea că oamenii experimentează și interacționează cu lumea din jurul lor în multe moduri diferite; nu există o singură modalitate „corectă” de a gândi, învăța și comporta, iar diferențele nu sunt privite ca deficiențe. Termenul neurodiversitate se referă la diversitatea tuturor oamenilor, dar este adesea folosit în contextul tulburărilor din spectrul autismului (ASD), precum și în cazul altor condiții neurologice sau de dezvoltare, cum ar fi ADHD sau tulburările de învățare.”(46). (Vezi Capitolul 3)
Prezență școlară obligatorie	Atunci când prezența la școală este obligatorie prin lege. (Vezi Capitolul 3)
Școală Sudbury	Școală în care elevii au responsabilitate completă pentru propria lor educație: școala este condusă printr-o democrație directă în care elevii și personalul sunt cetățeni egali. (Vezi Capitolul 3)
Tablă cu Oferte	Listează ofertele disponibile, oportunitățile și resursele pe o bază zilnică sau săptămânală. Poate fi similară cu Tabla de Stabilire a Săptămânii. (Vezi Capitolul 4)
Tablă de Stabilire a Săptămânii	Listează ofertele disponibile, oportunitățile și resursele pe o bază săptămânală. (Vezi Capitolul 4)
Unschooling	Învățare informală care susține activitățile alese de către elev ca mijloc principal de învățare. Cei care practică nenimblarea învață prin experiențele lor naturale de viață, inclusiv joc, responsabilități casnice, interese personale și curiozitate, interacțiune socială,... (Vezi Capitolul 3)
Worldschooling	Formă de nenimblare în care familiile călătoresc în jurul lumii și învață prin experiențierea altor locuri, oameni, culturi,... (Vezi Capitolul 3)

Bibliografie

1. World Economic Forum. Schools of the Future. Defining New Models of Education for the Fourth Industrial Revolution [Internet]. 2020 [cited 2022 Jul 28]. Disponibil pe: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Schools_of_the_Future_Report_2019.pdf
2. Schwaber K, Sutherland J, Beedle M, van Bennekum A, Cockburn A, Cunningham W, et al. Agile Manifesto [Internet]. Agile Alliance. 2001 [cited 2022 Jul 28]. Disponibil pe: <https://www.alnap.org/system/files/content/resource/files/main/Agile-Manifesto-Color.pdf>
3. Lo básico – Agile Learning Centers Starter Kit v3.0 [Internet]. [Gitbook.io](https://agilelearningcenters.gitbook.io/agile-learning-centers-starter-kit-v3-0/some-basics). 2020 [cited 2022 July 25]. Disponibil pe: <https://agilelearningcenters.gitbook.io/agile-learning-centers-starter-kit-v3-0/some-basics>
4. Birdsong M. How we show up: Reclaiming family, friendship, and community. Seattle, WA: Seal Press; 2020.
5. Silverman, S, “Neurodiversity Rewires Conventional Thinking About Brains”, WIRED (April 16, 2013), [cited 2022 November 7]. Disponibil pe: <https://www.wired.com/2013/04/neurodiversity/>
6. Resource Directory Map [Internet]. Alliance for Self-Directed Education. [cited 2022 Jul 25]. Disponibil pe: <https://www.self-directed.org/resources/map#5.864115716193737>
7. Agile Learning Centers, Education Evolved [Internet]. Agile Learning Centers. [cited 2022 Jul 25]. Disponibil pe: <https://agilelearningcenters.org/#map>
8. Member Programs [Internet]. Liberated Learners. [cited 2022 Jul 25]. Disponibil pe: <https://liberatedlearners.net/member-programs/>
9. Members – EUDEC [Internet]. [cited 2022 Jul 25]. Disponibil pe: <https://eudec.org/network/schools-and-start-ups/>
10. Koritz R. Unschooling [Internet]. Unschooling Bornholm. [cited 2022 Jul 28]. Disponibil pe: <https://unschoolingbornholm.dk/unschooling/>
11. World Wild Schooling Map [Internet]. World Wild Schooling. 2020 [cited 2022 Jul 25]. Disponibil pe: <https://worldwildschooling.com/world-wild-schooling-map/>
12. Methodos e.V. [Internet]. www.methodos-ev.org. [cited 2022 Jul 25]. Disponibil pe: <https://www.methodos-ev.org>
13. Senbaruzu Agile Learning Center. [cited 2022 Jul 25]. Disponibil pe: <https://origamiforchange.org/senbaruzu/>
14. Agile Learning Center NYC [Internet]. Agile Learning Center NYC. [cited 2022 Jul 25]. Disponibil pe: <https://nycagile.org/>
15. Agile Learning Centers, Frequently asked questions [Internet]. Agile Learning Centers. [cited 2022 Jul 25]. Disponibil pe: <https://agilelearningcenters.org/frequently-asked-questions/>
16. Agile Learning Center Starter Kit Volume II: Facilitation, [Internet]. Agile Learning Centers. [cited 2022 Jul 25]. Disponibil pe: https://nycagile.gitbooks.io/facilitation-guide/content/the_practice/useful_tools.html
17. Saks K, Leijen Ä. Distinguishing self-directed and self-regulated learning and measuring them in the E-learning context. Procedia Soc Behav Sci [Internet]. 2014;112:190–8. Disponibil pe: <http://dx.doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.01.1155>

18. Sursa proprie
19. Voskamp A, Kuiper E, Volman M. Teaching practices for self-directed and self-regulated learning: case studies in Dutch innovative secondary schools. *Educ Stud* [Internet]. 2020;1–18. Disponibil pe: <http://dx.doi.org/10.1080/03055698.2020.1814699>
20. Partnership for 21st Century Learning. Framework for 21st Century Learning Definitions [Internet]. 2019 [cited 2022 Jul 28]. Disponibil pe: https://static.battelleforkids.org/documents/p21/P21_Framework_DefinitionsBfK.pdf
21. Garon-Carrier G, Boivin M, Guay F, Kovas Y, Dionne G, Lemelin J-P, et al. Intrinsic motivation and achievement in mathematics in elementary school: A longitudinal investigation of their association. *Child Dev* [Internet]. 2016;87(1):165–75. Disponibil pe: <http://dx.doi.org/10.1111/cdev.12458>
22. Francom GM. Teach me how to learn: Principles for fostering students' self-directed learning skills. *International Journal of Self-Directed Learning*. 2010;7(1):29–44.
23. Zimmerman BJ. Becoming a self-regulated learner: An overview. *Theory Pract* [Internet]. 2002;41(2):64–70. Disponibil pe: http://dx.doi.org/10.1207/s15430421tp4102_2
24. Rosenshine B. Principles of instruction: Research-based strategies that all teachers should know. *American Educator*. 2012;36(1):12–9.
25. Bandura A. Self-efficacy mechanism in human agency. *Am Psychol*. 1982;37(2):122–47. Disponibil pe: <http://dx.doi.org/10.1037/0003-066x.37.2.122>
26. Huang C. Achievement goals and self-efficacy: A meta-analysis. *Educ Res Rev* [Internet]. 2016;19:119–37. Disponibil pe: <http://dx.doi.org/10.1016/j.edurev.2016.07.002>
27. Kirschner PA, Hendrick C. How learning happens: Seminal works in educational psychology and what they mean in practice. Abingdon, Oxon ; New York : Routledge, 2020.
28. Robinson JD, Persky AM. Developing self-directed learners. *Am J Pharm Educ* [Internet]. 2020;84(3):847512. Disponibil pe: <http://dx.doi.org/10.5688/ajpe847512>
29. Morris TH. Self-directed learning: A fundamental competence in a rapidly changing world. *Int Rev Educ* [Internet]. 2019;65(4):633–5 . Disponibil pe: <http://dx.doi.org/10.1007/s11159-019-09793-2>
30. Sitzmann T, Ely K. A meta-analysis of self-regulated learning in work-related training and educational attainment: what we know and where we need to go. *Psychol Bull* [Internet]. 2011;137(3):421–42. Disponibil pe: <http://dx.doi.org/10.1037/a0022777>
31. Boyer SL, Edmondson DR, Artis AB, Fleming D. Self-directed learning: A tool for lifelong learning. *J Mark Educ* [Internet]. 2014;36(1):20–32. Disponibil pe: <http://dx.doi.org/10.1177/0273475313494010>
32. Blum S. Ungrading: Why rating students undermines learning (and what to do instead).
33. Noguera I, Guerrero-Roldán A-E, Masó R. Collaborative agile learning in online environments: Strategies for improving team regulation and project management. *Comput Educ* [Internet]. 2018;116:110–29. Disponibil pe: <http://dx.doi.org/10.1016/j.compedu.2017.09.008>
34. Ku H-Y, Tseng HW, Akarasriworn C. Collaboration factors, teamwork satisfaction, and student attitudes toward online collaborative learning. *Comput Human Behav* [Internet]. 2013;29(3):922–9. Disponibil pe: <http://dx.doi.org/10.1016/j.chb.2012.12.019>
35. Malmberg J, Järvelä S, Järvenoja H, Panadero E. Promoting socially shared regulation of learning in CSCL: Progress of socially shared regulation among high- and low-performing groups. *Comput Human Behav* [Internet]. 2015;52:562–72. Disponibil pe: <http://dx.doi.org/10.1016/j.chb.2015.03.082>

36. Nam CW. The effects of trust and constructive controversy on student achievement and attitude in online cooperative learning environments. *Comput Human Behav* [Internet]. 2014;37:237–48. Disponibil pe: <http://dx.doi.org/10.1016/j.chb.2014.05.007>
37. Kirschner PA, Sweller J, Clark RE. Why minimal guidance during instruction does not work: An analysis of the failure of constructivist, discovery, problem-based, experiential, and inquiry-based teaching. *Educ Psychol* [Internet]. 2006;41(2):75–86. Disponibil pe: http://dx.doi.org/10.1207/s15326985ep4102_1
38. van Merriënboer JJG, Kirschner PA. Ten steps to complex learning: A systematic approach to four-component instructional design. 3rd ed. London: Routledge; 2017.
39. Castoriadis C. The Castoriadis reader / Cornelius Castoriadis. Translated and edited by David Ames Curtis. Oxford: Blackwell Publishing; 1997. p. 167.
40. Haraway D, *Staying with the Trouble: Making Kin in the Chthulucene*, Durham: Duke University Press, 2016.
41. Enspiral, *Enspiral Handbook* [Internet], Disponibil pe: <https://handbook.enspiral.com>;
Ouishare, *Ouishare Handbook* [Internet] Disponibil pe: <https://handbook.ouishare.net>;
Cabraal A, Basterfield S (eds), *Better Work Together: How the power of community can transform your business*, Enspiral Foundation 2018.
42. Bateson N, “new words to hold the invisible world of possibility: warm data, symmathesy and aphanipoiesis”, *Unpsychology* 8 (2022): 12–16, 101–104, 172–179. [Internet]. Disponibil pe: <https://www.unpsychology.org>
43. Morrison D, Tyree C, “Generation Activist: Young People Choose Protest Over Traditional Politics”, *Orb Media* (2018), [Internet] Disponibil pe: <https://orbmedia.org/generation-activist-data>
44. Roman Krznaric R, “Does democracy need a time rebellion?”, *involve* (Oct 21, 2022), [Internet], Disponibil pe: <https://involve.org.uk/resources/blog/opinion/does-democracy-need-time-rebellion>.
45. Christian J, “The New Hierarchy of Needs — Maslow’s lost apex”, *Medium* (Jan 16, 2018), [Internet] Disponibil pe: <https://jessichristian.medium.com/the-new-hierarchy-of-needs-maslows-lost-apex-5e51031ce3fb>
46. Baumer N., Frueh J., “What is neurodiversity?”, *Harvard Health Publishing* (November 2021), [Internet], Disponibil pe: <https://www.health.harvard.edu/blog/what-is-neurodiversity-202111232645>

Credite pentru imagini

Coperti: imagiie cu storyset în [Freepik](#)

p. 9: imagiie cu [Freepik](#)

p. 25: CC BY-SA 4.0 – [ALC Network](#)

p. 26: CC BY-SA 2.0. – [kanban_tool](#)

p. 27: CC BY-SA 4.0 – [Drew Hornbein](#)

p. 28: CC BY-SA 2.0 – [Blake Boles & Alliance for Self-Directed Education Inc.](#)

p. 30 –31: CC BY-SA 4.0 – [Drew Hornbein](#)

p. 33: imagiie cu storyset în [Freepik](#)

p. 34: imagiie cu storyset în [Freepik](#)

p. 36: imagiie cu storyset în [Freepik](#)

p. 39: imagiie cu pch.vector în [Freepik](#)

p. 41: imagiie cu storyset în [Freepik](#)

agile4

Collaboration

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

K8 Institut für
strategische
Ästhetik

Universidad
Francisco de Vitoria
UFV Madrid

RHIZO

